

Geriausias darbo žmonių laikraštis
"LAISVĖ"
Eina du sykiai savaitę: Utrankine ir Pė-
nyčio. Leidžia Lietuvių Ko-ope-
ratyviška Spaudos Bendrovė.

PRENUMERATA METAMS:
Amerikoje \$2.00
Kanadoje ir užrubežiuose 3.50

PUSEI METŲ:
Amerikoje \$1.00
Kanadoje ir užrubežiuose 1.75

Apgarsinimų kainos ant užklauso
"LAISVĖ"
183 Roebing St., Brooklyn, N. Y.

LAISVĖ

The Lithuanian semi-weekly
"LAISVĖ"
Published by
The Lithuanian Co-operative Pub. Society
(Inc.), every Tuesday and Friday
at Brooklyn, N. Y.

YEARLY SUBSCRIPTION RATE:
In the United States \$2.00
To Foreign Countries 3.50

Advertising rates on application.
All communications should be addressed to:
"LAISVĖ"
183 Roebing St., Brooklyn, N. Y.

No. 92.

Telephone 5231 Greenpoint

BROOKLYN, N. Y., 16 Lapkričio (November), 1915 m.

Telephone 5231 Greenpoint

V Metas

VOKIEČIAI TRAUKIASI NUO RYGOS

FRANCUZAI PASIŽYMI PIETŲ SERBIJOJ. VĖL NUSKANDINO ITALŲ LAIVĄ.

LIETUVOJ.

Pilviškių valstiečiai apsiginklavę šautuvais ir rankinėmis granatomis buvo užpuolę ant vokiečių ulanų būrio ir jį sumušė. Pabėgę ulanai parsivedė kulkasvydžių komandą ir armotas, kurių ugnimi nušauta visai nuo žemės paviršiaus. Pilviškių sodžius su visais jo gyventojais.

Virbalyje (Vilkaviškio pav.) vokiečiai intaisė didžiausias gelekelių dirbtuves, kuriose dirba beveik pusė darbininkų — be kojų, nušautų karo laukuose. Esama taipogi francūzų ir belgų nelaisvių. Dirbama dienomis ir naktimis.

Nemunėlio Radvilėškis (Pan. pav.). Kaip sužinojau iš pabėgėlių, 12 rugpjūčio katalikų bažnyčia netik sušprogdinta, bet ir sudeginta. Mina buvus indėta į iškaltą tam tyčią skylę virš didžiųjų durų, o ant bažnyčios lubų buvo sunėsti šiaudai. Atsitraukimo valandoje jie buvo uždegti taip, kad iš tos gražios bažnyčios liko tik atkrentančios sienos, gi visos vidus išdegė, nes lubos buvo medinės. Tokiuo pat būdu sudeginta reformatai bažnyčia, klebonija ir kitu du mūro namu abiejų Nankinų. Iš kitų, medinių namų, ar liko koks sveikas, nėra tikrų žinių. Stebėtinu būdu užsilikęs nenugruvęs reformatai bažnyčios bokštas, nors taip pat buvęs sproginamas; išdegti visgi išdegti, kaip ir pati bažnyčia.

Maišiogala, Vilniaus pavietė, veik visiškai yra sudeginta. Abiškai kelio žemė granatų išarta. Šašiejaus grabėje guli daug lavonų.

Ašmėnų pavietas, (Vilniaus gub.) baisiai nukentėjo. Vokiečiai kaverija padarė didžiųjų išpuštijimų. Daugybė ašmeniečių, kaip iš miestelių, taip ir iš sodžių gyvena Minske.

Pivašiunų (Trakų pavietė) bažnyčia, kaip rašoma "Ryg. Garse", esanti sudeginta.

Nedzingės bažnyčia, Trakų pavietė, sudeginta. Kun. Sopara sužeistas. Kulkomis išlygomis Anglija skolino tą sumą, tai teisingai nesužino. Ta bet sakoma, kad Anglija tų pinigų neišduodanti Rusijai, bet pati apmokėsianti už tuos karškus užsakymus, kuriuos Rusija užsieny užsako. Taipgi ir užsakymus Rusija turėsian-

LIETUVIŲ KARIUMENĖ GRETA RUSŲ.

Paskutiniame rusų generalio štabo pranešime kalbama apie rusų pasisėkimus Rygos rajone. Tarp kitko, tame pranešime sakoma, kad jauna lietuvių kariumenė kovėsi su vokiečiais, uoliai gelbėdama rusų kariumenei. Nors mūsų sąlygos buvo labai sunkios, bet lietuviai pasižymėjo labai puikiai. Lietuviai esanti neištikimi vokiečiams ir prijauciai rusams.

Tas pranešimas lyg ir sako, kad greta rusų kariumenės susitvėrė specialiai lietuvių legionai arba būriai. Ligišiol, betgi, apie tai nieko nebuvo girdėti. Yra žinoma tik apie latvių šiaulių būrius, kurie padeda rusų kariumenei. Bet gal dabar susitvėrė ir lietuvių būriai, kurie turi autonominę teisę, kaip tam tikra kariška vienetė.

VOKIEČIAI TRAUKIASI NUO RYGOS.

Iš Londono praneša, kad vokiečių įiegos paeit Rygą ir Dvinską sumenkėjo ir jie dabar priversti yra trauktis atgal. Mat, vokiečiai dau- li savo kariumenės nusiuntė ant Balkanų, per tai čia mažai liko kareivių ir jie negali prieš rusus atsilaukyti. Net ir vokiečių karės štabas praneša, kad Rygos rajone jie turėję pasitraukti atgal.

Rusams labai svarbu, kad vokiečiai atsitraukė atgal Slokų rajone. Pirmiausia vokiečiai daug paguldė gyvas, pakol paėmė šį rajoną ir paėmus Slokų rajoną, rusų armija tapo perskelta į dvi dali. Dabar vokiečiai tą vietą apleidžia.

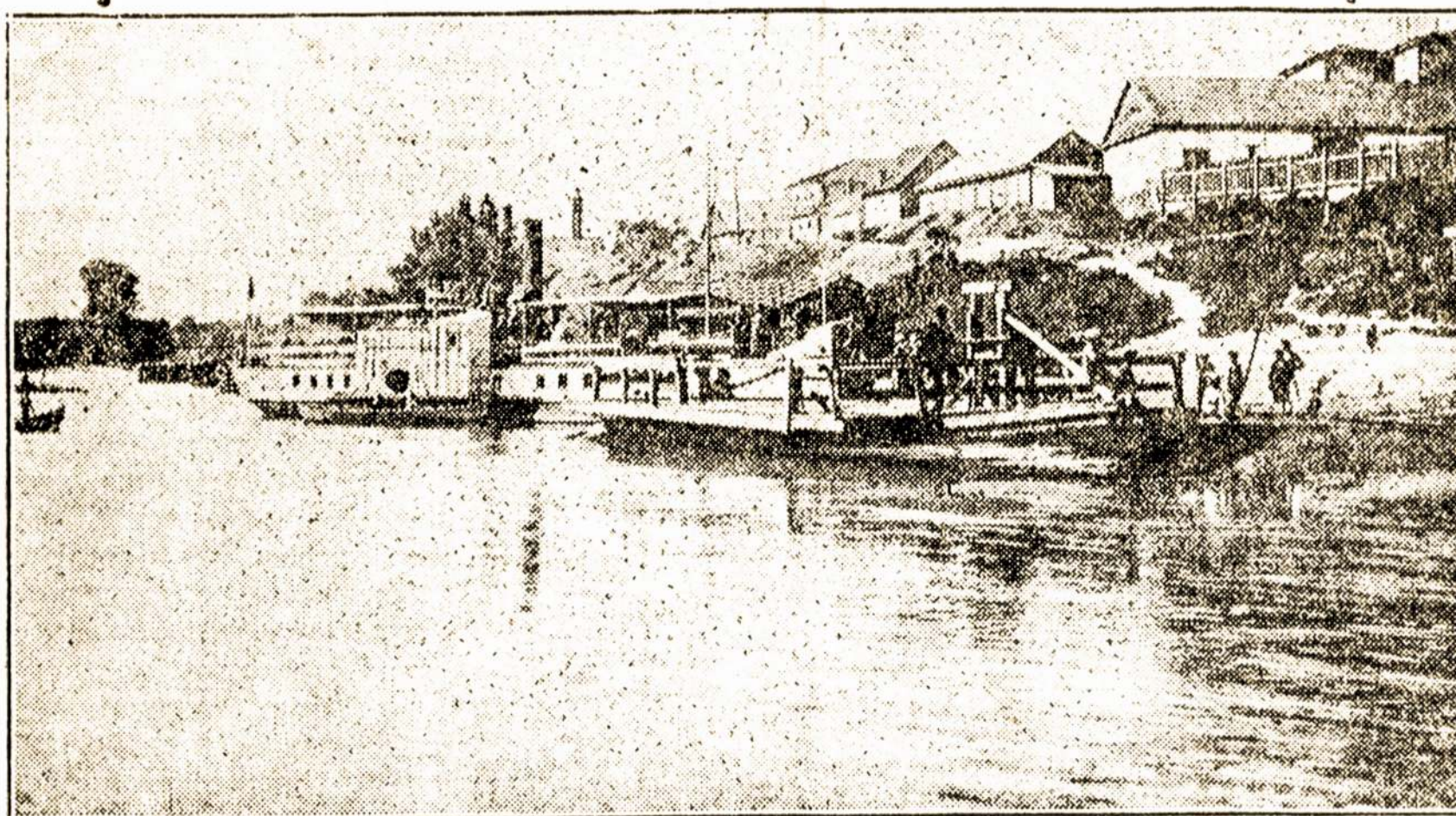
Vokiečių oficialis pranešimas sekanti skamba: "Netoli Kimmern, į vakarus nuo Rygos, rusai padarė tris smarkias atakas, palaikančias rusų laivyno ugnimi. Tos atakos atmuštos. Bet mes turėjome pasitraukti, nes vanduo išsiliejęs ir dideli lietys užliejo tas vietas. Mes pilnoj tvarkoj atsitraukėm nuo Slokų; traukėmės per visą naktį".

Rusai praneša, kad jiems daugely vietų pavyko vokiečius atstūmti atgal ir užimti svarbias pozicijas.

Pagal pranešimus, tai Volynių rusams pavyko paimti 71 teutonų oficerių ir 3,500 kareivių. Priešai bėge didžiausioj betvarkė.

ANGLIJA PASKOLINO RUSIJAI 54 MILIJARDO RUBLIŲ.

Laikraščiai praneša, kad Anglija paskolino Rusijai 54 milijardo rublių. Apie tą paskolą rusų finansų ministeris pranešė laikraščių reporteriams. Kokiomis išlygomis Anglija skolino tą sumą, tai teisingai nesužino. Ta bet sakoma, kad Anglija tų pinigų neišduodanti Rusijai, bet pati apmokėsianti už tuos karškus užsakymus, kuriuos Rusija užsieny užsako. Taipgi ir užsakymus Rusija turėsian-

Gardinas nuo Nemuno pusės.

ti duoti Anglijai, o Anglija jau kur norės, ten užsakys. Reiškia, Anglija gspadovariaus ant Rusijos kariškų užsakymų ir pinigų.

CARAS GAVO MEDALĮ.

Generalas Ivanovas, kaip vyriausias kavalerius Georgijaus ordeno, įteikė carui viršminėtą ordeną už "drasumą".

Kasžin kokiame mūšyje caras būtų pasižymėjęs?

VOKIETIJAI UŽTEKS MAISTO.

Vokietijos kancleris Bethmann Holweg apskelbė, jog Vokietijai badas negresia. Jai užteksia maisto. Vokietijos priešai tegul nelaukia, pasakė kancleris, kad jai prisieis badauti.

Dabar Vokietijos valdžia kontroliuoja visą maistą. Net kava, cocoa ir arbata pereina kontrolėn federalės valdžios. Paskirta kaina ant medaus, vaisių, cukerkų ir įvairių konservų.

BULGARAMS NESISEKA PIETŲ SERBIJOJ.

Pietų Serbijoje ant fronto per 60 mylių eina didelis mūšys tarpe bulgarų ir talikinų.

Iš Solonikų praneša, kad prieš bendras serbų-francūzų ir anglų spēkas bulgarai nepajėgia atsilaukyti.

Užtat vidurinėj Serbijoje, tarpe Nišo ir Kraljevo serbų armija yra pavojingiausiam padėjime.

PERSIJA PRADEDA JUDETĖ.

Vokiečių agentai deda višas pastangas, kad ir Persiją patraukus savo pusėn. Rusai taip pat nesnaudžia. Rusijos kariumenės būrys einas ant Teherano, Persijos sostamiesčio. Vokiečiai, turkai ir austrai būk tai rengiasi jau bėgti iš Teherano.

Serbijos parlamentas taip pat svarstė apie santalkas tarpe Persijos ir Rusijos. Muzulmanų dvasiškijos vyriausybė indavė vyriausiam turkų kariumenės va-

dui Bagdade kardą imamo Hessano, kad turkų kariumenė imtų ginti taipogi ir persus nuo svetimtaucių užpuolimo. Girdėti tarp persų valdžios ir turkų pradėta tikros tarybos apie sąjungą. Spėjama, kad tai vokiečiai kūrsta persų prievienybės su turkais, kad ir persus savo globon suėmus ir išveržus juos iš anglų ir rusų globos.

RUSIJA RUOŠIA NAUJĄ ARMIJĄ.

Londonas.—Rusijai trūksta tik šaudyklių ir šiaip jau amunicijos. Kuomet ji turės šaudyklių pakaktinai, tuomet 2 milijonai naujų kareivių stos po ginklu.

Manoma, kad tai įvyks pavasarį.

KUNIGAİKSTIS BUELOW PAS JUODĄJĮ POPIEŽIŲ.

Kaip praneša italų laikraštis "Messagero", vokiečių diplomatas, kunigaikštis Buelow, matėsi Sveicarijose su jėzuitų ordeno generolu, Ledochovskiu. Jėzuitų ordeno vyriausioj generolui paprastai vadina "Juoduojų Popiežium".

GRAIKIJA PADIDINS ARMIJĄ IKI 500,000.

Geneva, Sveicarija, 11 lapkričio.—Iš Athenų praneša, kad graikų generalis štabas nutaręs paimti mokinti militariško amato visus piliečius, kurie nėra kariumenėj tarnavę. To žingsnio pasekmės būstančios tokios, kad graikų armija pakils iki pusės milijono kareivių ir aficerių.

"CIVILIŠKA KARĖ" ŽYDŲ SUSIVIENYJIME.

Berlynas, lapkr. 10 d.—Iš Berlyno praneša, kad kilo "civiliška karė" — pešty-nės Pasaulio Izraelitų Susi-vienyje dėl dabartinės Europos karės.

To susiivenyimo Vokietijos žydų skyrius paskelbė karštą protestą prieš generalį Francijos skyriaus sekretoriui, kam pastarasis išleido susiivenyimo cirkuliarą, atakuojantį Vokietiją.

Vokietijos skyriaus žydai vadina "žiauriais" jų Fa-

derlando užpuolimų" tokį Francijos žydų žingsnį ir žada pertraukti visus tarp-tautiškus susiivenyimo ryšius, pakol pilnai jų reikala-vimas nebus užgandintas.

Germaniškaiai pasmerkia francūziškius žydus už "su-laužymą neutraliteto" ir rei-kalauja atsakomybės po ka-rei už tai.

20,000 RUSIJOS ŽYDŲ TAPO TURKIJOS PILIEČIAIS.

Berlynas, lapkričio 9 d.—"Frankfurter Zeitung" ko-respondentas praneša iš Jeruzolimo, Palestinos, kad suvirš 20,000 Rusijos žydų paprasė Turkijos pilietystės. Turkų valdžia suteikė jiems jos piliečių teises visai be tam reikalingų mokesčių.

VELEI NUSKANDINO ITALŲ LAIVĄ.

Austrų submarinas vėlai nuskandino italų garlaivį "Firenze". Nuskendo 15 pa-sažierių. 27 pasažieriai iš-gelbėti ir visi laivo tarnai.

KAIZERIS VYKSTA Į KONSTANTINOPOLĮ.

Kaizeris Villius pravažia-vo pro Orsova, Vengrijoj, savo kelionėj į Sofiją, kur jįsai aplankys carą Ferdi-nandą.

Vėliaus kaizeris žada vyk-ti į Konstantinopolį. Kaizeris taip pat nori atlankyti Mackenseno armiją Serbi-joj.

ERGERCOGAS EUGENIJUS IR GEN. DANKL.

Kaip praneša švedų laik-raštis "Svenska Dagbladet", gavė "Garbės Daktaro" ti-tulus. Tokius titulus sutei-ke jiems Insbruko universi-teto profesoriai užtatai, kad būdami vadais austrų armi-jos, veikiančios prieš italus, apgynę Tirolį (Austrijos da-lis) nuo užpuolimo priešų.

CHINŲ GENEROLAS PAS SVEDUS.

Chinų generolas Lin, vir-šininkas chinų arsenalų (ginklų sandėlių) buvo at-lankęs švedų ginklų fabrika-se. Spėjama, jog chinai ma-no užsisakyti sau armotų ir karės medegos. Chinai stro-

piai ginkluojasi ir gerina sa-vo kariumene.

DESANTAS IR NARDO-MOSIOS LAIVES.

Neseniai vienai anglų nar-domajai laivei, veikiančiai turkų vandenyse, pasisekė veikti net ant sausumos. Ta laivė pralindo Izmido įlan-kon ir iškeldino savo žmo-nes ant kranto, kurie gavo įsakymą išsproginti su di-namitu gelžkelio tiltą ties Gebidu, už 44 verstų nuo Skutari, ant linijos Izmid - Chaidarpaša. Tas nepapras-tas ir drąsus nardomųjų jūrininkų darbas pasisekė, ir jūrininkai laimingai ir be nuostolių sugrįžo laivėn.

DIDUMAS ATIMTOSIOS RUSAMS ŽEMĖS.

"Dabartis" rašo:

Vokiečių užkariautas Rusijos žemės plotas turi apie 300,000 keturkampių ki-lometerių, taigi yra beveik taip didis, kaip visa Prūsų valstybė su savo 12 provin-cijomis, kuri yra didžio 350,000 keturkampių ki-lo-metrių. Užkariautoji šalis yra didesnė, negu pusė visos Vokietijos, kuri 540,000 ke-turkampių kilometrų apima. Nuo Poznaniaus sie-ros, ten kur upė Varta iš Rusijos teka Prūsijon, iki i-rytus nuo Pinski, kur dabar kovojava, yra tarpas 600 kilometrų, tai yra plotas, kuris Vokietijoje siekia nuo Torunės (Vakarų Prūsuo-se) iki Bremeno. Nuo Ry-tų Prūsų šiauriniojo rube-žiaus iki Dinaburgo yra 350 kilometrų, o nuo Goldapės iki ten, kur toliausiai rytuo-sna nuėjo kareiviai generolo Eichhorno armijos, yra 300 kilometrų. Visos šitos vo-kiečių užimtosios rusų gu-bernijos, tai dalis Rusijos, kurios ūkiškai labiausiai pa-tilusios ir kurios ūkio žvilg-sniu svarbesnės už beveik visus kitus Rusijos kraštus.

PINIGISKOS SUNKENY-BES RUSIJOS.

Kiekvieną kartą, kada ar-tinasi nuosimčių mokėjimo diena milžiniškų rusų val-džios skolų, ji siunčia savo atstovus į Londoną, kad už-imtų naują paskolą, grąsin-dama, kad karų užbaigsan-ti, jeigu neišklaustyti rusų finansų ministerio reikala-vimus. Jau birželio mėne-syje rusų finansų ministeris Bark išvažiavo į Londoną užimti paskolą užmokėjimui nuosimčių valdžios skolos, kuri laike karės yra dides-nė, negu šiaip. Didžiausia dalis rusų valdžios paskolų yra užimta užsieny. Kadan-gi dabar nuosimčiai turi bū-ti mokami ne rubliais, bet frankais arba sterlingų sva-rais, o rubliai yra labai at-pigę, jų išmainymas į fran-kus arba sterlingų svarus padaro rusams didelius nu-stolius. Rusų finansų mi-nisteris šikart reikalauja ne tik apmokėjimo nuosimčių, bet dargi kad anglai apmo-kėtų ir jų milžiniškų karės

prietaisų užsakymus Ameri-koj, ir nori dar gauti 2 mi-lijardu gyvais pinigais. Rusų valdžia dabar to griež-tai reikalauja. Rusų suer-zinti paskolos tarybomis New Yorke, kur rusų be-veik visai neatbojama, ang-lams kitaip neišeis, kaip iš-pildyti reikalavimus rusų valdžios, nėra caro atstovas grėsia atskira taika. Kai-kurie mano, būk rusų val-džia ištikro tokiu būdu tik įjėskanti priekabės atskirai taikai.

ITALIJA SIŪS KARIUME-NĖ Į BALKANUS.

Ir Italija siūsianti karei-vių į Balkanus serbams pa-gelbėti. Nuolatinis francū-zų ir anglų kėlimasis Solo-nikuose pradėjo baiginti turkus ir bulgarus. Jie vė-lei protestuoja prieš Graiki-jos valdžią, kuri pavėlijo talkininkams žėisti Graiki-jos neutralitetą.

AMERIKIEČIŲ NEZUVO.

Amerikiečių nežuvo ant "Anconia". Taigi, triukšmo su Austrija nebus.

Austrijos aeroplanai bom-bardavo Italijos miestą Ve-roną. 30 ypatų tapo už-mušta ir 49 sužeista.

Bombų daugiausia puolė ant centralinio squaro.

Tai jau antru sykiu aust-rų aeroplanai lankosi Vero-noj.

SERBIJOS NUOSTOLIAI.

Iš Berlyno praneša, kad vokiečiams užpuolus ant Serbijos pavyko paimti 54-000 serbų kareivių nelaisvėn ir 478 armotas ir austrai pa-ėmė 40,000 serbų nelaisvėn.

Visa Serbijos armija susi-dedanti iš 300,000 kareivių ir 514 armotų.

NUSKANDINO DU ANG-LŲ LAIVU.

Viduržemėse jūrose vėl submarinai nuskandino du anglų laivus.

VOKIEČIAI REIKALAU-JA IŠ BELGIJOS KON-TRIBUCIJOS.

Vokiečiai vėl pareikalavo iš Belgijos kariškos kon-tribucijos, tik dabar jų rei-ka-lavimas visai skiriasi nuo pirmųjų reikalavimų: jie pasakė, kad Belgija privalo kas mėnuo mokėti kariškų duoklių 8 milijonus dolerių.

5000 PACTO BANKŲ RUSIJOS.

Petrograd. — Rusų val-džia įkūrė prie pactų 5000 naujų bankų.

Veikiausia, tai blaivybės pasekmė.

KAIZERIS AČIUOJA KRUPUL.

Vokietijos armotų kara-lius Kruppas ir Comp. pa-aukavo nukentėjusiems nuo karės \$5,000,000.

Kaizeris pačiavo Krup-pui.

Laikraščių ir Gyvenimo Apžvalga

Šiame "Laisvės" num., ant trečio puslapio, telpa straipsnis apie mainierius unijos veikimą. Autorius to straipsnio yra didelis žinovas mainieriu unijos prisižadėjo nuolat rašinėti i "Laisvę". Męs tikime, kad mūsų skaitytojai mainieriai maloniai skaitys straipsnius apie unijos dalykus ir mainierių kovą.

Mums kuosmarkiausia išpuola rūpintis unijomis.

Šiomis dienomis mūsų korespondentai ir šiaip jau nekurie visuomenės vadai New Yorko valst. gaus iš redakcijos užklaismus su meldimu suteikti informacijų apie skaičių lietuvių piliiečių ir, abelnai, apie darbavimąsi ant pilietystės dirvos.

Melstume korespondentų padėti mums tame darbe.

Vokietijos katalikų partija (centrum) nutarė "kariauti iki pilnam laimėjimui". Ta partija visais galimais būdais remia kaizerio valdžią. Ji nei nekaltaba apie taiką, palikdama tą darbą socialdemokratams.

Lietuviai klerikalai dar vis prikaishoja socialdemokratams jų patriotiškumą. Bet socialdemokratai vis tik agituoja už taiką. O ką daro klerikalai klerikalai? Tie tai nei laišlo žmoniškumo neturi.

Ponas M. Yčas savo laiške "Kataliko" redaktoriui rekomenduoja Amerikos lietuviams: "nors kartą palaukit vaidinties ir barties, o dirbkite Lietuvai naudingą darbą".

Mat, apie vienybę kalba tasai pats p. Yčas, kurio draugai, išėdę visus pirmaviskus žmones iš lietuvių šelpimo draugijos.

PUIKIAI ATSAKĖ.

Tėvas Rusijos socialdemokratijos G. V. Plechanovo ragino dumos socialdemokratų frakciją balsuoti už karės biudžetą. Jojo laiškas buvo užbaigtas šiais žodžiais: "būkite ramūs". Tuomi G. V. Plechanov, veikiausiai, norėjo pasakyti, kad socialistų sąžinė gali būti rami, jeigu jie balsuotų už karės biudžetą.

Dumos frakcija atsakė G. V. Plechanovui trumpu laiškelu, kuris užsibaigia šiais žodžiais: "mums nerūpi ar jūs ramus ar neramus. Bet, meldžiamasis, palikite mus ramybėje".

Puiku!

RUSŲ VALDŽIOS ATSTOVAS.

Ponas Yčas ir Rusijos ambasadorius Švedijoje, matomai, išanksto susinešęs su Petrogrado valdžia, muše telegramą Rusijos ambasadoriui Washington, jog Amerikon atvažiuoja p. Gabrys. Jisai būsiąs delegatas tos draugijos, kuri Amerikoj jau ir be jo turi pasiuntiniais kunigą Maliauską ir p. Šimkų.

Matomai, jog klerikalė Lietuvių Šelpimo Draugija cina ranka ranson su Petrogrado valdžia. Ta draugija jau tapo valdiška draugija. O jeigu taip—tai i p. Gabri mės žiūrėsime, kaip i valdžios žmogų.

Męs juk žinome, kad Rusijos valdžia nerodo nei per aguoons grūdėlį užsitikėjimo visuomenei. Rusijos valdžia bijosi visuomenės iniciatyvos. Ta valdžia net ramutėlę duma išvaikė. Ta valdžia atsiskakė išpildyt žemiečių suvažiavimo Mas-kvoje reikalavimus. Ir štai, toji valdžia, kuri išlosto bijosi ne tik darbiečių, bet ir kadetų, ne tik kadetų, bet ir progresistų, staigiai ima

ir parodo savo pilną širdingumą pp. Yčui ir Gabriui. Čia jau ir be komentary aišku, kame dalykas.

Tai bus, rods, pirmas atsitikimas Amerikos lietuvių gyvenime, kada mės susilauksime svečią, ant kurio kaktos pridėta oficialis štempelis "dozvoleno". To štempelio nėra nei ant pp. Šimkaus ir Maliausko kaktų. Bet Gabrys sumušė visos rekordus. Jisai jau net "daktaru" tituluojamas.

Mums begalo keista dar tas, kad p. Gabrys ir jį siuntusioji Rusijos valdžia tik dabar susirūpino Lietuvos šelpimu, kuomet jau ji po vokiečių. Kodėl Rusijos valdžia nepasirūpina Lietuvos pabėgėliams, kuriuos dažnai pati vijo iš tėviškęs; ir kurių visa pusė milijono be duonos ir drabužio įeško prieglaudos Rusijos gilumose? Apie juos Rusijos valdžia užmiršo.

O prie vokiečių užimtos Lietuvos kelias veda ne per Gabrio biurą ir rusų ambasadorius, bet per Berlyną ir Tilžę.

NEPAVYKUS TRIO, IŠEJO DUETAS.

Tris Bostono laikraščiai "Keleivis", "Ateitis" ir "Darbininkas" sumanė surengti "bendrąs" taikos prkalbas, kad "bendrai" pagitavus už taiką. Tuomi, veikiausiai, norėta parodyti, kad taikos klausime visos mūsų visuomenės sriovės gali eiti "išvien". Bet močiūtė logika pasirodė daug gudresne, negu įvairūs pleinai. Ir štai, nespėjo dar gaidys užgiedoti, kaip jezuitų - juozapičių partijos atstovas apleido taikos koncertą. Jisai, žinoma, manė, kad geriausias būdas taikai įvykinti, tai surengti specialias pamaldas bažnyčioje. Taip tai ir nuvyto "vienybės" kvietkelis nespėjęs prazydėti. Taip tai ir neįvyko tasai "trio". Tai ir gerai! Juo mažiau veidmainystės, juo mažiau užglostymo, tuo geriau. Gi, rodosi, jau išanksto galima buvo žinoti, kad negalima vienyti nesuvienijamus dalykus. Taikos agitacijon kiekviena sriovė deda ne tik jau ypatingą temperamentą, bet ir skirtingus motyvus, skirtingus reikalavimus.

Nepavykus trio, išėjo duetas, bet ir tasai nepilnai nusisekė. Štai, "Ateitis" praneša, kad

"Michelsonas nuo "Keleivio" ir Rimka nuo "Ateities" pabriežė savo pažiūras i karę, jos priežastis, bei karių panaikinimo būdus... bet šiuose klausimuose juodu ne visur sutiko ir net kai kame buvo skirtingų nuomonių (mūsų pabraukta).

Ir mės tikim "Ateičiai", kad ne tik nebuvo, bet ir būti regalėjo vienybės pažiūrose taip svarbiame klausime. Socialistas Michelsonas galėjo nurodyti, ką darė ir ką daro Europos socialistai, agituodami už taiką. Jisai galėjo pasididžiuoti, kad Europos pamišėlių name dar yra žmonių su sveika galva ir tie žmonės — yra socialistai. O ką galėjo pasakyti p. A. Rimka, pirmievių atstovas? Mės nežinome, ką jisai sakė, bet mės žinome, kad visų kariaujančių šalių pirmieviai (net radikalai) stoja už karę "iki galui". Tokią giesmę jie gieda Vokietijoje, Rusijoje, Francijoje ir kitur. Lietuvos pirmieviai iš "Liet. Žinių" ir "Ūkininko" taip daug rašė apie šią karę, kaip "pasiliuosavimo karę" ir jų argumentai labai buvo panašūs i Rusijos patriotų argumentus.

Kaip matote, tai tarpe pirmievių ir socialistų tai-

kos klausime yra didžiausių skirtumų ir jų negalima užslėpti. Socialistai, agituo-dami už taiką, negali užtylėti buržuazinių pirmievių veidmainystę.

DIDŽIOJI INDIJA.

Dabar, kada vokiečiai susivienijo su Turkija, kada jie pasiekė Konstantinopolį — anglai klausia patįs save:

Ką gi dabar vokiečiai darys?

Ar jie norės eiti ant Suez-o?

Ar jie sieks prie didžiosios Indijos, to perlo Anglijos karalių karunoje?

Indijoj gyvena 325 milijonai žmonių, tai yra, du syktiek, kiek Rusijoje yra gyventojų. Indijoj reprezentuota visos rasės ir religijos, kiek tik jų yra pasauly. 98 procentas gyventojų nemoka skaityti ir rašyti. Žmoniškai maitinasi tik 4 gyventojų procentai. Minios svieto pusbadžiai gyvena. Badas toje turtingoje Indijoje, tai paprasčiausias apsi-reiškinimas. Žmonės pasakendė prietaruose. Taip, padėkime, "Brooklyn Eagle" korespondentas rašo, jog indusai priešingi surgiskoms operacijoms. Jie daug geriau sutinka numirti, negu duoti daktarui nu-pjauti koją, ranką ar net rankos pirštą. Mat, jie po mirties nori stoti dievo akivaizdoje tokiais jau, kokiais tapo "sutverti". Milijonai indusų mirė nuo buboniško maro tiktai todėl, kad atsisakė skiepijties.

Darbininkų vidutinė alga i dieną — 4 — 5 centai. Anglijos valdžios jungas šimtmečiais tvėrė. Indusai, išdalinti i atskalų - atskalas, neturėjo savyje pajegos nusikratyti britų jungo.

Anglija dedasi apgynėja nuskriaustų tautų, bet jos elgimasis su Indija parodo, kad ji tokia nėra.

DEL PRANAŠO EZEKIELIAUS.

Prezidentas Wilsonas, be-jieškodamas argumentų už didesnį karišką apsiginklavimą, nuvažiuojo net i žydų pranašų knygas. Jisai jau įeško argumentų sename testamente ir cituoja pranašą Ezekielį. Tasai pranašas pasakė, kad jeigu tautai sugadžia persergerėjimo trimitas, tai reikia imties už ginklų ir gint savo šalį. Kas nepaklauso persergerėjimo trimito, tai to kraujas puola ant jo locnos galvos — nes jisai pats esąs kaltas — kam nepaklauso.

Prezidentas Wilsonas mano, kad Ezekieliaus žodžiai pilnai tinka Suvienytoms Valstijoms.

Pusėtinį juokai, kuomet buvęs Princetono profesorus žvejyja politiškos išminties Ezekielio rastuse. Bet dar juokingiau, kada Bryanas ima Wilsoną savo nagan. Tasai mukaris taip pat yra didelis specialistas dievobaimingumo dalykuose. Jisai sako, kad Wilsonas ir Rooseveltas kreivai suprato pranašą Ezekielį. Ezekielis tiktai tuomet liepia rengties kare, kada jau pasirodo priežastis, o Wilsonas, girdi, agituoja už apsiginklavimą, nors dar priešio nematyt Bryanas taip pat mano, kad Wilsonas būtų geriau padaręs labiau skaitydamas naują, o ne seną testamentą.

Taip jau ir galima buvo laukti, kad senas ir naujas testamentas ir visi tie pranašai Ezekieliai bus paimti "i pučą", kuomet reikės apkavilint Amerikos žmones.

Pranašas Ezekielis gali persivirsti grabe ant antro šono, išgirdęs Wilsono ir Bryano peštynes.

Moksleivių šelpimo klausimu.

Sunku kiekvieną klausimą pradėti nuo a, b, c rišti, tuo tarpu, pas mus tai reikalinga. Ką, rodos, bendra galėtų turėti susipratusieji darbininkai ar jų laikraščiai su buržuazijos moksleivių auklėjimu, kurie, plunksnų įgiję, patys lups darbininkų kailį, o vienok ir čia tiesiasi duosni Amerikos lietuvių darbininko ranka. Nieko nėra nuostabaus tame, kad liberalų atstovas, p. Rimka šaukia darbininkus skubinties tai moksleivijai i pagelbą; nuostabu, kad socialistų laikraščiai jam pritaria ir kartu su juo šaukia darbininkus "Ziburėli" paturėti. Sako, jis visus lygiai selpias. Aš savo laisše drg. Pruseikai nuodžiau, kad tai netiesa. P. Rimka atsako i tai "Laisvės" N. 83, jog aš neteisingai esąs painformuotas, ir "taiso" mano nurodytus faktus:

"Mukaris, sako, kurį laiką pašėpos negavo, bet ne dėlto, jog jis buvęs s.-d., bet dėlto, kad i "Ziburėli" nesikreipė ir apie jo padėjimą "Ziburėlis" ilgai nežinojo (toksai jo būdas — neprasyti!)"

Taip, "toksai jo būdas!" Bet tegul atsimena p. Rimka, ką 1910 m. "Lietuvos Žinių" N. 14 yra rašiusi jo redakcija apie tuos išėivus s.-d. Mukarius! O juk "L. Žiniose" buvo susitelkę artimiausieji "Ziburėlio" žmonės. Tegul p. Rimka pasižiuri taip pat to draugo Mukario, apie kurį kalbame, atsakymą 1910 m. "Visuomenės" N. 2; tegul perskaito tu žiūšis kartumų parašytą jo straipsnį "Mums žodį!" — tada supras, delko "toksai jo būdas" buvo. Štai kaip jis ten piešia daromus socialdemokratams "L. Žinių" priekaištus:

"Jūs, sodiečių vaikai, esate prie savo tėvų atsalę, — susipratusioji inteligentija ("demokratai", vadinas) jūs klausia ir atsakymo nesulaukia, kokius turtus esat inėję i tautos dvasią? Jei bent pasididžiavimus, kad tebedirbantieji seniai niekam nebetikę esą... Gana, gana filantropijos! Eikite velyk gatvių šuotį, popiergalių užkaboriais rankioti, — parduodami, pasiderdami pelnysit... Dieve! Koks sunkus moksleivių padėjimas..."

Ir štai ką d. Mukaris atsako tiems liberalams i "L. Žinių" ir "Ziburėlio": "Ačiū! Tatai gana aišku... Jūs sakt mokslieiviams: veikite toj pakraipoj, kaip kad mės veikiame, o ne, — cisit kitais keliais, tai jūs nicks neveikiat... Ir girdim pamokslą. Kurstykit žmones savo tautą ir tėvynę mylėti, klumpakojus sakti, rupinkitės "žmonelių" gerovei, skatindami juos i amatus, prekybą, pramoniją, — vadinas, dėkit savo jegas, kad išsilukstentų i konservatizmo vystyklų mūsų tautiečių nerangusis kapitalas, — be to dar pridėkit kultūros darbo, kiek galint tautišką varą; šio kultūros darbo juk reikalauja medžiagiškai budanti mūsų "tauta", nuosavė ponija... Tu, mokslus einancioji jaunomene, eik drauge su mumis, musieikai veikdama, tu skleistai tautoje dvasios tur-tus. Mylėkit, kaip ir mės (demokratai), lietuvių fabrikantus, dvarininkus, ūkininkus, žemyn lig-pat darbininkų, kuriuos taipogi juk privalot truputį mylėti... Mylėkit visus, ką randame, kas tik gražiai lietuviškai šneka..."

Jei taip darysą, busią pašėpos. Bet... jie ką kita veikė, už ką kita turėjo i užsienius išsikraustyti, dėlto jiems — išgraus!

Dabar, gal-būt, p. Rimka supranta, delko tas Mukaris "neprašė" "Ziburėlio" pašėpos, kad ir badu dvėsė, trimis frankais per savaite gyveno! Gal supranta, delko "jo toks būdas" buvo? Aišku, kad "Ziburėlis" nelygiai selpė. Geriausia tai rodo šitas didėi atsidavusis darbininkų klesos reikalams ir vieno gabiausių mūsų publicistų liudijimas. Ne dyvai, kad jam reikėjo didelę rekomendacijų, kad galėtų gauti nors-kokią pašėpą iš "Ziburėlio".

Draugui A. D. nė rekomendacijos negelbėjo. Su tuo sutinka ir p. Rimka, tik todėl nedavė? Gi, sako, jo tėvėskė — "pusėtinias dvarelis ir iš bėdos gaudavo jis iš ten pašėpos". Tas "pusėtinias dvarelis" — apie 60 dešimtinųjų nekokių žemės, iš kurios gangreit jokių įplaukų nėra: nėra kam ūkis vesti. O jei ir būtų kokių įplaukų, tai p. R. žino, kad ten daug kam būtų duoti: ne tik d. A. D. ilgas metus kalėjime sėdėjo, paskui buvo amžinai ištremtas i Sibirą, bet taip pat jo brolis ir senas tėvas; trečiašis brolis apsiėjo be Sibiro, bet i sėdėjo. Nenuostabu, kad tas dvarelis skole pasken-dęs. Vadinas, jau vien dėlto negalėjo būti nė kalbos apie pašėpą iš namų pabėgusiam iš Sibiro ir mokslus užsieniuose einančiam d. A. D. Rimka sako buvę "daug vertesnių" kandidatų. Su tuo sutinku. Bet vertino "Ziburėlis" juos per savo akinius žiurdamas, o tuos akinius mės matėme iš d. Mukario straipsnio. Ar buvo didesniam varge gyvenančių, tą klausimą paliksime, nes vis tik mudu su p. Rimka nesusikalbėsiva. Paliksime taip pat klausimą apie tai, ar jam nedavė pašėpos dėlto, kad jis s.-d., ar kad rusė pati (taip-pat s.-d.), ar dėlko kito.

Pastebėsiu tik, kad Lietuvoj ne nuo vieno draugo, dargi vilniškio, man teko girdėti, kad ta rusė pati viską sugadinus. Paskui draugai patys jam stipendiją rinko nuo savo turimųjų. Karui gi užėjus turėjo bulvių eiti kasti... Bet i "Ziburėli" daugiau už jokus pinigų nebenori kreipties.

Rodos, užteks šitų faktų, kad parodžius draugams, kaip "bešaliskai" selpia "Ziburėlis". Teisybė, jos valdyba neseniai paskelbė, kad yra šelpusi ir šelpiantis netik pirmievis, bet dargi klerikalų laikraščiai bendradarbiaus... Tam tikime. Tikime taip pat, kad, gal-būt, dar i kokį s.-d. moksleivį selpia: tai reikalinga, jei ne kam kitam, tai bent tam, kad savo bešaliskumą parodžius. Bet mės negalime pritarti tokiam "bešaliskumui", negalime taip pat parūkti tokios draugijos, kuri i juoduosius mūsų priešininkus selpia arba augina caro patriotus, busimus darbininkų išnaudotojus ir tamsintojus. Pakankamai mės turime ir be to darbų. Neužtenka mums aukų, kad savo brolius ir tėvus Lietuvoj ir plačiojoj Rusijoje vadjo apgynus. Jais mės turime rupinties, o savo moksleiviams tesirupina buržuazija, kuriai jie reikalingi. Mės galime rupinties tik tais iš jū, kurie yra tikri darbininkų draugai. Jei kadaise mės ir galėjome paturėti "Ziburėli", tai šiandien mums ne pakeliumi.

V. Kapsukas.

"Dilgėlės" sako: "Ziburėlio" atstovu Amerikoj yra A. Rimka, "Jau-niosios Lietuvos" ir "Ateities" redaktorius. "Rankpelnis" kritikuoja

"Ziburėli", kad jis sušėpęs ir atgaleivius, klerikalus. "Laisvė" da susilaiko ir nori aiškesnių žinių iš europiečių.

Jeigu "Ziburėlis" duoda pašėpą ir tokiam moksleivui, kuris jau yra žinomas atgaleivis, mokinas darbininkus mulkinti, tai susipratę darbininkai, žinoma, neaukaus "Ziburėliui".

Mažmožiai.

P. Grigaitis, kaip girdėties, nori skusti "Draugą" už tuos nežmoniškų šmeižimus, kurie tilpo "Drauge" ant drg. P. Grigaičio šeimynos.

K. Balutis jau išleido Suvalkijos žemlapį. Apie tai "Am. Lietuva" rašo:

"Iš spaudos tik-ką išėjo didelis (22 colių per 28 colius) ir smulkus žemlapis visos Suvalkų gubernijos su aplinkinėmis Kauno ir Vilniaus gubernijų. Žemlapį piešė ir sutaisė B. K. Balutis. Išleistas penkiose spalvose. Kaina \$1.00".

Kun. Delianis iš Worcester, Mass., kaip rašo "Ateitis", apskundęs kardinolui O'Connell "Darbininką" ir "Draugą" dėl nuolatinių ant jo užsipuldinėjimų. Kardrolas įsakęs kun. Delianui išversti ne tik tuos straipsnius, bet ir kitus panašius. Na, mės jau netikim, kad O'Connell pamokintų Kemešai. To paties lizdo paukščiai.

Mališauskas, kunigas, Lietuvos klerikalų pasiuntinys, kaip rašo "Lietuvos" korespondentas, renka aukas ne nukentėjusiems nuo karės, bet klerikalų laikraščiai "Vilčiai". Gabrys biuru, o tas "Vilčiai".

Ir mulkina gi jie tuos katalikiškus žmones!

A. Žagaras, seniau pagarsėjęs socialistų kalbėtojas, vėl pradeda rodyties ant visuomenės dirvos. Parašė straipsnį "Naujienuoms" ir kalbėjo Nebraskos ir Iowos valstijose.

Biznis tai biznis!

Mės, lietuviai, visai nežinojom, kad turim labai svarbų (gal ir nesvarbų) nuotikį, kuris paskelbtas neseniai anglų laikraštyje "American Leader". Ve kas buvo. Vienas laikraštinių-kas, kuris leidžia "Kataliką", p. Tananevičius apsilankė New Yorke, — apsilankė taipgi svetimtaučių laikraščių draugijoj, kuri leidžia augščiaus minėtą laikraštį. Apreiškė jiems, kad jis leidžia labai svarbų laikraštį ir kad jų biznis labai didelis, ko gal joks aišius ir nežinojo. Gal ir jie (airišiai) pradės skaityti "Kataliką". "Biznis tai biznis". Turis, mat, keturių florų namą, turis banką, armonikų, gramafonų ir kitų tinkus. Reikia pasigarsinti!

Ir štai "American Leader" net dviejuose numeruose i dėda p. "Tananevičiaus" "pikėrį" ir jau kad reklamuoja tai reklamuoja "Kataliką". Rodosi, kad jau lietuviai tik tą vieną dienraštį teturi, ir niekam daugiau — tik vienam "Katalikui" sekasi.

Juk greta "Kataliko" yra dar ir "Naujienuos" su "Am. Lietuva". "Naujienuoms" daug geriau sekasi, negu "Katalikui".

Bet kad toks garbės jieš-kojimas ir savės reklamavimas pas mūsų tautiškus buržujus yra paprastas dalykas, tai nėra ko nē sakyti. Bet toks dalykas, kuris daugiau nieko nereiskia, kaip "poniška" garbė, — lietuviams nieko gero neatneša. Visi toki biznieriai ar jie lietuviai, lenkai, anglai ar kiti, jų visų yra vienas tikslas, skirtingas nuo darbo žmonių, tai daryt gerą biznį ir būti žinomais visiem, kad ir jie neša su

maišu didžiausią apšvietę ir veda žmones prie "geros ateities".

Politicians Lithuanus.

Šalin bučikai!

Pas lietuvius labai įėję i madą bučikai ir mės visai i tai neatkreipiame jokios atydos; mums ir į galvą neateina mintis, kad bučikai gali būti pavojingi ir kad jų turime apsaugoti. Bučikų paprotį mės esam atsivežę iš savo tėvynės Lietuvos, nes ten daugiausiai vartojama bučikai ir ašaros. Suprantama, atkeliavę i šią šalį taipgi prisilaikom tą savo papročį ir visai nepaisom, kad svetimtaučiai panašiai nesielsia, o jeigu ir elgiasi, tai labai maža dalelė.

Galima sakyti, kad bučikai, tai gamtiškas apsi-reiškinimas (tik įprotis. — Red.), bet ne visos tautos vartoja bučikus. Yra tokių tautų, kurios vieton bučikų visai kitokių ženklus vartoja.

Meilėj bučikai gal ir turi savo reikšmę, bet kokią reikšmę jie turi viešuose susirinkimuose, kaip tai: vestuvėse, krikštynose, baluose ir tam panašiuose pokyliuose? Juk i tokius pokylius susirenka įvairių žmonių ir, galimas daiktas, kad daugelis jų turi įvairių ligų. Kada pradeda linksmintis ir pradeda bučiuotis, tuomet lengviausiai gali užsikrėsti įvairiomis ligomis.

Negana to. Bučikai viešuose susirinkimuose nėra mandagus pasielgimas. Tulas anglų laikraštis labai nupeikia tą madą, kad žmonės ant stočių bučiuojasi. Ta mada daugiausiai ta pe lietuvių išsiplatinus. Pavyzdžiui; jeigu mūsų pažįstamas išvažiuoja i svetimą miestą, tai mės einame ant stoties po 10—15 žmonių t savo draugą išleisti. Suprantama, tame nieko blogo nesimato. Bet štai prisieina mums su juomi persiskirti ir mės pradėdam bučiuotis, o motereles, kartais, ir ašaras pradeda lieti. Arba atvažiuoja iš svetur koks nors giminė arba pažįstamas ir mės einame ant stoties pasitikti. Kaip tik jis išlipa iš traukinio, mės jį apsupame ir pradėdame bučiuotis. Bet ar mės žinome, kad jis yra pilnai sveikas? O gal jis serga pavojinga liga ir mės visi galime užsikrėsti?

Bet dar bjauresnis dalykas, kuris tarpe lietuvių labai įsiskėnėjęs, tai bažnyčiose bučiavimas kryžių. Bažnyčioje sueina visokių žmonių. Tarpe jų randasi ir tokių, kurie turi užkrečiamas ligas. Jie bučiuoja kryžių ir mės, paskui juos bučiuodami kryžių, pilnai galime užsikrėsti limpančiomis ligomis. Kultūriškesnės tautos panašiai nesielsia.

Jeigu jau negalima apsieiti be bučikų, tai visųpirmausiai mės privalom gerai žinoti tos ypatos sveikata, su kuria bučiuojamės, bet ne taip, kaip kad iki šiol pas mus buvo daroma. Pas mus viešuose susirinkimuose jaunimas net žaidžia iš bučikų. Tokie žaislai labai pavojingi ir mės nuo jų privalome apsaugoti.

Paul Kapickas.

Lewiston, Me.

SIBERIJOJ MIŠKAI DEGA.

Iš Petrapilės pranešama, kad Siberijoje miškai dega i ugnis apsiatusi didžius jų plotus. Gaisras toks didis, kokio iki šiol dar nē buvę. Tomskas ir kiti Siberijos miestai jau ilgą laiką esą apsupti dūmų. Laivininkystė upėmis Ob bei Jenisei sustoja. Ugnies vidury su Marinko-Taiga, ties Narym prie vidurinio Jenisei, Irkutsko gubernijoje ir pagal gelžkeli, einanti nuo Kainsk link Kurgan. Dešimtis tūkstančių dešėtinų miško plėška. Nuostoliai didžiausi.

I. Brilionas.

Kaip norėta nušaut Kražių skerdynės surengėją?

Žemiau talpinamam pasakojime rusų revoliucionierius Brilionas primena, kaip jisai norėjo nužudyti Kražių skerdynės surengėją Klingenbergą, kuris tuomet buvo Kaučo gubernatorium. Red.

Gubernatorius jau čia. Dar minuta laiko ir aš su juo susidursiu. Imu abiem rankom bombą, — sunki, 12 svarų sveria — ir greitai einu priešais jį. Įtempiu visas savo jėgas ir bomba kranta po pat vežimo ratais. Mečiau ir pats biskį nulenčiau galvą. Užaušau. Nieko nematau ir nieko negirdžiu. Bet viskas mane pašėlusiai sujudino ir nustebino. Ypatinai tas, kad nieko neatitiko, tai yra, lyginai nieko neatitiko! Aš laukiau baisiausio sprogo, trenksmo, o čia tylu. Nei mažiausio balso. Tik praslinkus kelioms minutoms aš dasiprotėjau, kad bomba nesprogo. Taip! Nesprogo. Aš sunaikintas, užmuštas! Tik teroristas gali suprasti, ką aš tuomet jaučiau ir kaip man buvo ant širdies sunku.

Kas svarbiausia, kad aš niekad ir sapne nespėdavau, jog bomba gali nesprogti. Panašios mintys, kas dabar atsitiko, aš niekad negalėjau daleisti. Ir štai, nuo visai netikėto apsiėmimo, aš stoviu, kaip stabas ir nežinau nei ką daryti. Visai užmiršau, kad kienoį turiu revolverį ir kad dar galėjau į gubernatorių šaudyti.

Atsipeikėjau, — bet jau vėlu. Nėra nei gubernatoriaus, nei draugo E. Kokie tai nepažįstami žmonės mane apsupo.

Netoli kriaučių dirbtuvėlė. Artinuos prie jos, bet jie mane jau pastebėjo.

Senas, dviem gyvenimais, medinis namas. Greitai lipu pusiau supuvusiais laiptais. Durs atdaros. Įeinu į vidų.

Už stalo stėdi keliatas žmonių ir dirba vieni adatomis, o kiti žirkėmis; vienas siuva ant mašinos. Dirba labai greitai ir su pasišventimu, nei galvų nepakelia į viršų. Ant grindų šliaužioja purvini kūdikiai. Moteris išbalus, su nuvargusia išveizda plauja incūs.

Nors aš labai susinervavęs, bet visgi nepametu sąmonės, apsistoju ant visų alkmenų. Viską matau ir, rodos, viskuo žingeidaujuos.

Prieina prie manęs senas žydas, dirbtuvės gaspadorius. Žiuri, tartum tyrinėdamas:

— Ką tamstai reikia? Valandėlę tyliu ir nežinau ką sakyti, paskui nusivelku žiuponą ir prašau pataisyti: kišeniai netvarkoj. Kalbu rusiškai. Senis nusiramina. Jis paėmė žiuponą ir atydziai žiuri.

— Puikus audeklas! — tarė jis, čiupinėdamas pirštais audeklą.

Tuom tarpu jau namas apsuptas policijos ir kareivių. Girdžiu perkunišką policmeisterio balsą:

— Tuojaus turite išduoti man prasi-kaltėlį, nes kitaip aš jus, žydus, su žemėmis sumaišysiu! Tuojaus liepiu artileriją atvežti... Iš kanuolių pradėsime šaudyti... Visus išmušime....

Kareiviai tuojaus pradėjo užtaisyti šautuvus ir "zatvorai pradėjo kaukšėti".

Visi suprato kame dalykas. Darbininkai pradėjo blaškytis, vaikai pradėjo verk-ti. Senis duoda man atgal žiuponą ir, dre-bėdamas, verkiančiu balsu prašo neužmuš-ti jį.

— Tamsta! Dėl gyvo dievo... Mano liguista moteris... Vaikučiai... Nežudyki-te mūs....

Senio veidas pasidarė, kaip drobė, ran-kos dreba, žiba, siaura barzdelė juda.

Aš išsiimu iš kišenius revolverį. Puo-la ant kelių ir maldauja nešauti, bet išbė-gti per langą arba per palėpės viršų. Bet jis pats aiškiai supranta, kad aš to padaryti negaliu ir pradeda, kaip beprotis po dirbtuvę blaškytis, nežinodamas ką daryti.

Aš žiūriu į jį ir širdį pradeda skaudė-ti. Nenoroms atėjo galvon mintis: ir kuo mano gyvastis brangesnė už šių nelaimin-gųjų, kurie taip sunkiai dirba, kad nuo ba-do apsigynus? Jiems jų gyvastis, kokia ji

nebūtų, išrodo be kainos, brangi. Ir kas jiems aš, kas jiems visi gubernatoriai. Klin-gerbergai, kuomet jie nori gyventi? Ar aš turiu teisę aukauti šiais žmonėmis, kad iš-gelbėjus savo gyvastį?

Policmeisteris reikalauja atsakymo. Dar praslinko dvi minutes — baisios, kankinimo minutes! Aš vis svyruoju ir, pagaliaus, nusprendžiu... Būtų prasižen-gimu pražudyti nors vieną iš šių žmonių.

Išsyk buvau manęs šaudyti, nesiduoti be pasipriešinimo save užmušti. Daug bu-vo įvairių minčių. Bet štai priešais mane klupo ant kelių žilas senelis, jo moteris graudžiai verkia, maži vaikučiai klykia, maldaujantys, drebėdami, žiuri į mane dirbtuvės darbininkai ir aš nusprendžiu pasiduoti. Kitaip negaliu. Prašau senį pasakyti policmeisteriui, kad aš pasiduodu. Reikalauja ginklo. Metu per langą revol-verį. Atsidaro durys ir nedrąsiai, žvalgy-damosis, atstotės šautuvą artinasi kareivis.

Pažino. Krata. Policmeisteris atydziai žiūri man į akis. Paskui pasako: "a-a" iš visos pajegos kerta brauningu į nosį. Mano no-sis nesveika, apsilieju krauju. Dar kirtis ir dar kirtis. Gaila, kad neturiu revolve-rio.

Mane panevalia aplieja vandeniu, nu-plauja krauju, kad žmoniškiau išrodyčiau, stipriai virvėmis suveržia rankas ir, apsu-pę padidinta sargyba, varo į tą nelaimin-gąją vietą.

Centralinė gatvė. Ant bruko guli ma-no nelaiminga bomba, o aplinkui ją apsto-ję miestsargiai ir okolodočnai. Šale visa augš-tesnioji miesto administracija susirinkus.

Priešais mane — jis pats: Klingenbergas. Organizatorius žydų pogromų ir nu-malšintojas valstiečių "buntų", išbalęs, nu-sigandęs, žiūri man į akis. Tuomet man matosi, kad jis gudrus ir bjaurus vokiety-s ir darosi labai gaila, kad jo neužmušiau.

Jo lūpos baisiai persikreipė. Mikčio-ja ir iš visos pajegos kalba:

— Ne... ne... ne jis, tas buvo už jį augš-tesnis ir juoda barzda.

Matomai, jis patėmijo draugą E., per-tai jis taip ir tvirtina. Reiškia, jis manęs nematė, bet tik jį.

— Ne, jusų augštenybė, drįstu praneš-ti, kad sulaikytasis — prasikaltėlis, kurį mes matėm bėgant. — Raportuoja poli-cmeisteris, pridėjęs ranką prie kepurės.

— Ga...gal būt, kad čmė dalyvuma... niurna gubernatorių ir liepia nuvežti į ka-lėjimą.

Iš kazermės iššaukia rotą kareivių. Mane pasodina į vežimą; iš visų pusių apsupa kareiviai ir palengvėlia, su didžiaus-ia iškilme, veža kalėjiman.

Važiudamas galvoju, kad blogi daly-kai: gubernatorių neužmuštas, o mane, veikiausiai, pakars.

Vertė švenčioniškis.

Merkynės Vaidila.

TEKANT SAULUTEL.

Pakilo migla,
Prašvito diena,
Ir nakties tyla
Grazumo pilna
Nyko ir nyko...
Prabudo šilai;
Rodos, supyko, —
Suužė gailiai...
Sužvilgo rasa
Ant kvietkų, žolių,
Ir žemė visa
Nuo paukščių trilių,
It marių vilnis
Liuliavo, užė,
Džiaugė širdis...
Jaukiai giružė
Kažką šlamėjo,
Kažką pynė...
Viskas judėjo.
Jaunai krutinei
Gera alsuoti;
Sielą vadina
Džiaugtis, dainuoti...

RAUDA.

Tėvas ilsis kapinyne,
Mirtis paėmė sesutę,
Vargsta Lietuvoj tėvynėj
Viena likusi močiutė...
Aš našlaitis be tėvelio
Svetimaj šalyj klajoju,
Visur vargas nian ant kelio,
Vis tik skundžiasi ir rauduju...
O dangau, atsiųsk man mirtį!
Mielai eisiu pas tėvelį,
Nes išplėšė skausmai viltį
Ir suspaudė man širdelę...

MOTERIMS NAUJIENOS

PER KOVĄ Į ŠVIESĄ IR LAISVĘ — TAI MUSŲ OBALSIŠ.

Ar ji gerai pasielge?

PAPEIKIA.

Pagal mano nuomonę, trumpai pasakant, pas mi-nėtają merginą nebuvo tik-rosios meilės prie minėto kalinio, jauno studento. Pas-ją buvo tikta geidimas įgy-ti sau patinkamą daiktą, kaip tai, turtą, įrankį, rū-bą ar ką kitą. Reiškia, kuomet išnyko viltis jį sau įgy-ti ir turėti iš jo nauda, ver-čiau visai jį užmiršti.

Redakcija klausia, ar ji-turėjo būti ištikima savo vy-rui, paaukauti jam savo lai-mę ir laukti jo išėjimo iš kalėjimo?

Čia kyla klausimas, ar tei-smas, nuteisdamas jos vy-rą keliems metams kator-gon, kartu išplėšė iš jos krūtinės meilę arba užgynė-jai jį mylėti? Ne, to niekas negali padaryti, niekas ne-gali užginti širdžiai, kad ne-mylėtų.

Čia ji nevien tik jam savo lai-mę paaukautų, bet ir jį tu-rėtų tokią pat lai-mę iš to, kad gali mylėti ant visados-tą, kurį jos širdis aprinko ir kuriam ji savo širdį pa-aukavo.

Tikra meilė nežino rybų, ji pasiekia už tūkstančių mylių, ji pereina per geleži-nes kalėjimo duris ar štan-gas, kartu mažus langelius, ji neišnaikinama ilgųjų metų laiko. Kūnui gali žmonės atimti laisvę, rankas gali retėžiais surakinti, bet šir-dis, mintis, meilė lieka lais-va...

Nors sunkios gyvenimo naštos prislėgti, bet viens an-trą mylėdami ir būdami ištikimais viens kitam — manau, kad išties galėtų abu jaustis laimingais, ra-mindami viens antrą per lais-kus, auklėjant viltį, kad kartą ateis ta valanda išėjimo iš kalėjimo, kad kartą galės visiškai suvienyti gy-venimą amžinai...

Čia kyla klausimas: ar ji ap-leidus savo mylimą suže-dotinį — vyrą ir ištekęs už kito, galėjo būti laiminga? Manau, kad ne, jeigu ji jį tikrai mylėjo ir tą žingsnį padarė per kitų žmonių į-mas. Man rodosi, kad nelai-tekme, ji padarė didžiausią klaidą, kurią nekarta apgai-lėjo. Manau, kad ji niekuo-met negalėjo jo užmiršti ir tankiai jos minčių vaidintu-vej jį išblyškęs, be vilties, prieš akis stovėdavo, kalbė-damas jai išmėtinėjimo žo-džius: "Brangioji mano, ar jau užmiršai mudvieju pri-siegos valandą? Kodėl ap-leidai ir išsižadėjai manęs tuo valandoj, kada jau išsi-gelbėjimo viltis dingio, kada sunkus ir juodas gyvenimo likimas prislėgė mane?"

Be to, jeigu ji už kito ište-kęs jautėsi laiminga ir ji greitai užmiršo, tai, kaip augščiau minėjau, pas ją nebuvo tos tikrosios, prakil-ros ir ideališkos meilės. Ir iš šio atžvilgio jos pasi-ėgimas yra vertas pasmer-kimo. Kam ji jį privėdė prie tokios meilės ir prisiri-šimo, žadėdama jį amžinai mylėti ir net kalėjime pri-imdama su juo jungtuves, jeigu nebuvo pasirengusi iš-pildyti savo prižadėjimą nors ir dar sunkesnis tei-smo nuosprendis būtų ant jo puoles!

Ona Stiklytė — Vikšrienė. Chicago, Ill.

Ona Stiklytė - Vikšrienė lai-mėjo antrą dovaną. Pra-some nurodyt savo adresą, kurio redakcija neturi.

Trečia "Laisvės" dovaną galima būtų paskirti net ke-

turioms skaitytojoms, nes jų atsakymai yra verti do-vanų. Bet kadangi dovana tik viena buvo paskirta, tai reikėjo liuosus traukti.

Trečia dovana gauna Liaudies Vergė iš Worces-ter, Mass.

AR JI KALTA?

Visiškai pasmerkti nelai-mingojo kalinio moterį ne-galima, nes ji dėjo visas pa-stangas ir rūpinosi jo liki-mu ir, mylėdama jį, norėjo matyti linksnų ir laisvą, rūpinosi jo byla ir likimu, suteikė jam ramumą kaip raštą, taip ir žodžiu. Per-tai ji visai užmiršo ir netu-rėjo laiko pagalvoti apie sa-vo likimą. Ji matė savo lai-mę jo laimėj ir liuosybę.

Antras dalykas. Jis, t. y. relaimingas kalinys, mylė-damas ją, taip-pat norėjo ją padaryti laimingą, bet kuomet jo likimas priklaustė nuo kitų malonybės ir jis, nema-tydamas tikro kelio išeiti ant liuosybės, turėjo ją per-pėti, nedaleisti prie to žing-snio, išpildymo savo priža-dų ir išsižadėjimo savo gy-venimo laimės. Kadangi jis leido jai išsižadėti laimės ir eiti vargo bedugnėn, mato-mai, neatjautė to, koks ją vargas laukia ir tik žiūrėjo į ją, kaip į savo suraminto-ją. Bet jis taipgi nesijau-tė kaltu, nes turėjo viltį iš-gyti ant laisvės, per tai ir leido jai išpildyti savo pri-žadą.

Ar šiaip, ar taip, bet per-daug kaltinti tame dalyke nei viena, nei kita negalima, nes meilė yra tokia jėga, kuri vargus, skurdą, nelai-mes, skausmus ir tam pana-siai paslepia nuo žmogaus akių ir vien tik rodo kelią į emžiną lai-mę, ir rojišką gy-venimą. Aš manau, kad kiekvienas ta gali suprasti, jeigu tik giliau apie meilę pagalvos.

Be paskutinis jos pasiel-gimas — ištekejimas už kito vyro ir paniekimas to vis-ko, ką pirmiau taip šventai gerbė, amžinai pasmerkia-mas. Man rodosi, kad nelai-mingas kalinys būtų buvęs tūkstantį kartų dėkingesnis, jeigu ji jam būtų atėmus gy-vastį, negu ramumą ir viltį atėmė, kurią pirmiau buvo suteikusi. Paskutinis jos pasielgimas yra pasmerkia-mas, nes per jį ir geri dar-bai turi žūti.

Meilė yra labai galinga!... Kiek pasišventimo, kiek skausmų, ašarų ir kiek au-ky buvo ir bus sudėta ant aukuro meilės dievaitei.

Liaudies Vergė.

Atsakymas į paduotą klaui-mą "Laisvės" No. 75. Ar ji gerai pasielgė?

Minėtos moteris pasiel-gimas nedoras. Pirma: ji, gerai žinodama jo kritišką padėjimą ir kokia ateitis ją laukia, neturėjo tekėti pirm-laiko, bet palaukt, pakol teismas išneš nuosprendį. Tada ar išpildyti savo priža-dus, ar sulaužyt — turėjo pil-nai teisę vieną iš dviejų pa-sirinkt.

Antra: jei ištekėjo ir pri-žadėjo jį mylėti ir neapleisti iki "grabo lentos", tai jau neturėjo teisės ištekt už ki-to. Mano nuomone, toksai jos pasielgimas nužemina re tik ją, bet ir visą mąstan-čių moterų luomą, ką ir be-to moterims primetama: į-vairiais prietarais per išti-smas šimtmečius jų silpnu-mas, veidmainystė, neišti-

mybė ir podraug net žiau-rumas. Dar žinodama, kad tik aštuoni metai liko jos mylimam kalėt, neišlaikyt savo duoto žodžio, netik-kaipo vyrui, bet ir kaliniui, kurio visas suraminimas, lai-mė, viltis, tarp keturių kalėjimo sienų ir mažo lan-gelio geležims apkalto bu-vo tik ji, jo mylima moteris. Tad toksai jos pasielgimas yra neištesinamas ir ji pa-sielgė negeriaus, kaip kad mūs prietaringoji Jieva. Jie-va, prasižengusi, tapo pra-salinta iš rojus, bet su ja drauge išėjo ir jos vyras Adomas. O šių dienų Jie-va apėjo savo Adomą la-bjausiai kritiškoje jo gyve-nimo valandoje; ji užgesino kaip ir per prievartą, tyčia, paskutinį jo laimės žiburėlį tamsioj kalėjimo grintelėj ir tuom išplėšė netik širdį, bet gal ir viltį netik tolesniam veikimui, bet gal ir gyven-i-mui.

Stanislova J. Grinienė.

Negerai pasielgė.

Mano nuomone, ta moteris, kuri apėjo savo vyrą ne-laimėj, pasielgė labai blo-gai. Moteris apleidžia savo vyrą ir išteka už kito tik per tai, kad jis tapo nuteis-tas ant aš'onių metų į ka-lėjimą. Ji taip pasielgdama prasižengė prieš dorą ir prieš tikrąjį savo vyrą (tu-ri omeny pirmutinį), pada-rydama jo gyvenimą daug sunkesniu ir baisesniu. Ji žiūrėjo į vyrą, kaip į savo garbintoją ir aniuola sargą ir apleidama žinojo, kad jo kancias padidino, vienok i-tai nepaisė ir apsisėdė su ki-tu.

Argi dora moteris gali tip pasielgti? Jeigu ji bū-tų mylėjus savo vyrą, ar ta meilė būtų atšalus taip greit vien tik dėl to, kad ji relaimė patiko? Ne, nei Jeigu ji būtų savo vyrą my-lėjus iš tikros širdies, tai matant, kad jos vyrą pati-ko nelaimė, būtų jos sim-patija linkui jo dar daugiau pasididinus.

Jam esant nuteistam ka-lėjiman, ji galėjo su juo mi-taip-pat susirašinėti, kaip ir prieš nuteisimą; ji galėjo nors retkarčiais atlankyti. Jeigu ji būtų ištikro ji my-lėjusi, tai viena valandėlė pasinatyto būtų užmušus kelių mėnesių ilgėsi. Ji bū-tų su šypsa ant veido per-gyvenus tuos aštuonis me-tus, laukdama tos dienos, kuomet jis pasiliks liuosas ir ji sykiu su juo mi galės gėrėtis gyvenimu ir laime.

Kiekvienos doros mote-ris meilės prižadai turi būti teisingi ir šventi. Ir ko-kia tos moteris gali būti laimė gyvenant su kitu vy-ru, jei tas vyras, kuris ją myli ir kurį ji mylėjo, sėdi kalėjime ir kankinas? Jei-gu moteris tokiam atsitiki-mu apleidžia savo vyrą, tai aiškus dalykas, kad ji jo ne-myli.

Aš tikiu, kad ji iš tikros širdies rūpinosi jo paliuosa-vimu, bet man atrodo, kad jai daugiau rūpėjo savo in-dividuališkumas, negu jis. Jis buvo pagarsėjęs veikė-jas ir jį žinojo, kad palikus jo moteria galės savo vyrą didžiuotis. O kad jai svar-bu buvo pagarsėjimas, o ne meilė, tai parodo jos pačios pasielgimas. Kaip jis, taip ir jį manė, kad valdžia netu-ri užtektinų prirodymų jo laudimui, per tai ji ir pasa-lė: "Aš dabar pasidarbuo-siu, kad jį paliuosavus, apsi-vesiu su juo mi kalėjime, iš

to pasirodys, kad aš jį labai karštai myliu. Laikraščiai ir draugai kalbės apie mano pasišventimą, apie pasiau-kavimą dėl savo mylimojo. Kada jis taps laisvas, tuo-met ne tik jis, bet ir kiti garbins tą ypata, kuri tiek daug dėl jo pasidarbavo, kad tik paliuosavus iš kalė-jimo".

Be štai jos tie plenai ne-issipildo, ji randa sau kitą nuraminimą ir visai užmirš-ta apie savo prižadus. Pirmo-ji jos meilė, pirmoji lai-mė pavirsta ir ne-laime ir jai apsisėda su kitu, palikdama savo vyrą kentėti ne vien kalėjimo kancias, bet dar ir sielos.

Man rodosi, kad tokia mo-teris, tai besąžinė ir saumy-lė. Ji neverta moters var-do.

Z. Puišutė.

(Toliaus bus)

ŽINIOS.

Parduoda bučkus po \$200.

Iškilus Europoj karėms, visi pradėjo rūpintis sušėl-pimu nukentėjusių nuo ka-rės, visi pradėjo rinkti tam tikslui aukas ir, suprantama, aukų rinkimui pavarto-ji įvairius būdus. Štai vie-ras iš originaliausių bū-dų rinkimo aukų:

2 d. lapkričio atvažiavo iš Francijos į New Yorką aktorė p-lė Lilian Greuze rinkti aukų sušėlpmui nu-ventėjusių nuo karės savo viengėnių ir pasigar-sino, kad jį pardavinės buč-kus, už kuriuos ims po 200 dolerių. Reiškia, kas norės gauti penketą bučkų, tas turės tūkstantį dolerių už-tsimokėti. Pirmiausiai pra-sidės viešas bučių parduvi-rėjimas francūzų teatre.

Kaip jai seksis tas biznis ir ar daug atsiras tokių "galestingų", kad sušėlpus nukentėjusius nuo karės, nežinia.

Mės norime duonos!

Kada Bulgarija apskelbė karę ir vyrai pradėjo krau-ją lieti, tuomet moteris su-remė Burgas ir Staroj Za-gore demonstracijas ir pro-testavo prieš karę. Jos ėjo gatvėmis ir šaukė: "Sugrą-žinkite mums mūsų vyrus! Mės ne karės, bet duonos norime!" Kada pribuvo po-licija ir bandė demonstran-tes išvaikyti, tai moteris pradėjo policiją akmenimis ir kitokiais daiktais mėtėti. Policija, negalėdama mote-rų nuveikti, pareikalavo ka-riumenės ir tik pribuvus kareiviams, demonstrantės tapo išvaikytos.

Pasirodo, kad pas moteris nėra patriotiškos dvasios ir jos energikai kovoją prieš kraujo praliejimą.

Atsiminkite.

Suvenytose Valstijose iš šešių vaikų pirm suėjęs vieniems metams amžiaus miršta vienas kūdikis.

Naujoj Zelandijoj, kur y-ra moterų balsavimo teisės, iš 150 vaikų miršta vienas (pirm suėjimo vienu metų).

Moterų mokytojų institutai. Rusų caras, iš savo "ma-lonybės", pavėlijo švietimo ministerijai atidengti mote-rų mokytojų institutus ly-giomis teisėmis su vyrais.

Karė priverčia ir mote-rims suteikti lygias su vy-rais teises. Suprantama, tas daroma ne iš geros va-lios, bet po prievartą. Visi vyrai ant karės lauko, tai moteris turi jų vietas užim-ti. Kitaip, reiktų daug įstaigų uždaryti.

KORESPONDENCIJOS

LONG ISLAND CITY, N. Y. STREIKAS.

Savaitė laiko, kaip tęsiasi streikas Pullman ir Penn. karų kompanijose. Darbininkų viso ten dirbo apie 700: 500 Penn ir 200 Pullman. Didžiama jų streikuojama. Didžiama darbininkų lenkai, antrą vietą užima lietuviai ir trečią—italai. Dirba vyrų ir merginų. Senosios darbo sąlygos: vyrai gauna po 16c ir val. ir dirba 66½ val. i savaitę; tokie būdai uždirba \$11.20. Merginoms gauna po 12½c ir dirba 65 valandas i savaitę—gauna \$8.75. Jų reikalavimai: vyrai reikalauja nuo 20c iki 25c i val. mokėsties ir 65 v. darbo laiko i savaitę; merginos nori gauti 15c i val. vietoj 12½c. Darbininkams labai nenkai apmokama. Reikėtų tuos mažus reikalavimus laimėti. Ir būtų nesunku laimėti. Tik bėda, kad darbininkai neorganizuoti ir labai tamsūs. Savaitė laiko, kaip streikuojama, o da neturi nei streiko komiteto suorganizavę, nei formalinių derybų su kompanijom pradėję. Susirinkdami rytais, tūli „smarkuoliai“ parėkauja, tai ir viskas. Tuomi streiko negalima nelaimėti.

Keli išmintingesni iš jų sumanė parsikviesti kalbėtoją, kuris galėtų suorganizuoti tą streiką. Atsiųsukę j „Laisvę“. „Laisvė“ nusisuntė drg. Klingą tą darbą atlikti. Bet niekas neišėjo. Vargšai suvargę i „Laisvės“ atsiųstą žmogų žiūri, kaip j kokių baisy sutvėrima. Tik ką pradėjus kalbėti, jau suriko, kad „čia pamokslų mums nereikia ir mes patįs galim pamokslus sakyti, mes viską žinom be tavęs... Nereikia mums tavęs“....! Nuo „Laisvės“, taigi nuo socialistų, tyrų ir vienintelių darbininkų vadovų atsiųstą žmogų taip nemandagiai sutiko. Sunku tokiems žmonėms streiką laimėti! Nereikia jų pačių tame perdaug kaltinti, nes kunigas Milukas juos baudžia už prakalbų klausimą. O tokie tamsūs žmonės, jog kartą yra ir aklausi kunigų vergai. Jeigu streiką pralaimės, galės pasidėkavoti kunigui už baudimą klausyti savo tikrųjų vadovų socialistų.

Reporteris.

LONG ISLAND CITY, N.Y.

Darbininkų streikas.
Pullman ir Pennsylvanijos gelžkelio darbininkai išėjo i streiką. Streikierių skaitas siekia i 500; merginų yra apie 70. Streikieriai reikalauja vyrams mokėti nuo 20 iki 25c i valandą, o merginoms po 15c. Kompanija nusamdė daugybę policijos, kuri stovi ant kiekvieno kampo ir skaldo streikieriams galvas. Taipgi daugelis yra streiklaužiai, kurie po policijos apsauga eina i darbą ir iš darbo. Darbininkai nepriklauso prie unijos, bet kol kas tarp jų pasirodė vienybė. Jeigu ir ant toliaus laikysis vienybės, tai, be abejonės, streikas bus laimėtas.

Darbininkai nepaisykite visokių pasakų, nepaisykite ką jums pasakos kapitalistų nusamdyti agentai, bet laikykites vienybės, o kovą laimėsite! Darbdaviai bus priversti išpildyti darbininkų reikalavimus.

Kitų miestų darbininkai neprivalo apsigauti ir nevažiuoti i čia darbo jieškoti.
Darbininkas.

WILKES BARRE, PA.

Streikas gatvėkariu konduktoriu ir mašinistų.
Spalio 14 d. gatvėkarių darbininkai, apie 350, susistreikavo reikalaudami pakėtimo mokėsties 8c. ant va-

landos. Kompanija apie pakėlimą mokėsties ir kalbėti nenorėjo, tik pranešė, kad jei streikieriai negrįžs i darbą laike 10 dienų, tai tuomet samdys kitus darbininkus (streiklaužius). Praslinkus 10 dienų, kompanija parsitraukė apie 200 streiklaužių ir lapkričio 4 d. paleido karus. Vos tik karai mieste pasirodė, tuojaus susirinko streikieriai ir jiems simpatizuojantieji, kurių skaitlius siekė apie 500, pradėjo daužyti karus ir mušti streiklaužius. Policija bandė numalšinti i mirtusią minią, bet ir jiems nebuvo vietos, turėjo kuogrečiausiai prasišalinti. Kaip tik i tą laiką pataikė žmogus važiuoti pro šalį su prikrautu plytų vežimu, vos žmogelis pravažiavo apie 30 pėdų, kaip jau vežime neliuko nei vienos plytos—visos buvo panaudotos daužymui karų. Tą dieną 3 streiklaužiai buvo sunkiai sužeisti, iš kurių vienas mirė. Ant rytojaus vėl buvo bandyta leisti karus, o policijos mieste buvo apie 200, bet vos tik karai pasirodė—vėl prasidėjo bombardavimas iš visų pusių; nei policija nespejo karų apsaugoti. Didžiausios riaušės buvo nedėlioje: kur tik karai pasirodė, ten buvo publikos patikti su akmenimis ir kitokiais įrankiais. Daugybė policistų ir streiklaužių sužeista ir nugabenta ligonbutin. Apie 10 karų sugrižo i miestą, neturėdami nei po vieną stiklą languose. Suareštuota apie 30 ypatų. Kasdieną mieste pilna žmonių ir nei vieną dieną neapsieina be riaušių. Vakar, eidami iš mokyklų, nešasi prisirinkę akmenų ir, sutikę karus, daužo langus. Kiek karų bandė eiti, bet dar niekas neišdriso juose važiuoti. 8 d. lapkričio buvo susirinkimai keliato lokalu mainierių unijos ir beveik visų lokalu nutarta uždėti baumės \$10.00 tam unijistui, kuris išdris važiuoti karu.

WATERBURY, CONN.

Darbininkų streikas.
Šiomis dienomis susistreikavo sidabro išdirbystės darbininkai. Streikas labai prastai vedamas, nes nėra gero organizatoriaus. Darbininkai neorganizuoti ir resirūpina savo reikalais. Tarpe lietuvių jau atsiranda ir streiklaužiai. Italai taipgi streiklaužia.

Bobos Vaikas.

WATERBURY, CONN.

„Susitvėrė naujas choras“.
9 d. lapkričio „susitvėrė“ naujas vyrų choras ir vėlai nakčia karčiamoj darė repetitijas. Kada jau karčiamas uždarė, tai apie 3 val. nakties naujasis choras nuėjo i lietuvišką valgyklą i ten pradėjo koncertą atlikti. Choro vedėjas pasigyrė, kad septyniom kalbom (o gal 7 balsais?—Red.) galis dainuoti. Viskas būtų buvę gerai, bet štai, prasidėvėnė koncertui, atneša nelabai policmaną su buožė ir tas pradeda chorą diriguoti savaip. Bediriguodamas policmanas mūsų choro vedėjui užvažiuo lazda per šonus ir paskui dar patupdė i šaltąją.

Chore dalyvavo „žymių“ visuomenės veikėjų. „Garbė“ tokiems vyrams!...
Marytė.

DETROIT, MICH.

D. M. D. teatras ir dailininkai.

Pereita vasarą i mūsų miestą atvyko inteligentų dailininkų, kurie labai neužsiganėdindavo socialistų veikimu, kaip tai: rengimu prakalbų, perstatymu sceniškų veikalu bei pasilinksminimo vakarų ir užsiėmė

sutvėrti dailininkų draugiją vien tik iš gabių dailininkų. Sutvėrė tokią draugiją užvardijo „Dailės Mylėtojų Draugija“. Vienam minėtos draugijos susirinkime buvo pranešta, kad draugystės tikslas esąs lavinti vietos lietuvių dailę ir daile pakelti iki augščiausio laipsnio. Pagaliaus buvo pranešta, kad jų draugija nepageidaujančių didelio skaitliaus narių, bet pageidaujančių tokių, kurie supranta dailę ir gali ją atlikti. Reikia, nedailininkam D. M. D. vietos negali būti, nes jie nemoka artistškai savo užduotis atlikti.

Kada susitvėrė Dailės Mylėtojų Draugija, tai vietos lietuviai su pasididžavimu laukė jos darbų. Ir štai naujai sutvėrtoji draugystė pradeda darbuotis—parenge balių su perstatymu. Kaip tas perstatymas pavyko, negalėjau matyti, nes tą vakarą buvau priverstas kapitalistų uždėtą jungą vilkti. Bet štai gaunu pratėsimą, kad 6 d. lapkričio Dailės Mylėtojų Draugija statys scenoj dramą „Kvailą supras, akla pažins“.

(Tokios dramoms mes nesame girdėję. „Kvailą supras, akla pažins“—tai vieno akto juokai. Nesinorėtų tikėti, kad tuos juokus būtų parikištiję drama.—Red.) Norėdamas pamatyti perstant negirdėti ir nematyti dramą, išanksto dirbtuvėję gavau nuo užveizdos paliuosaviną ant 6 d. lapkričio. Atėjau i svetainę. Žmonių susirinko apie 20. Prasidėjo lošimas. Išėjo kelios nusigandusios moteris—nesigirdi nei kalbų, nei jokio lošimo. Paskui lėjo ir piršliai. Čia gerai lošė piršlys, kuris vertas pagyrimo, bet jeigu ne piršlys, tai visas lošimas būtų buvęs apmiręs. Bet štai per 15 minutų ir sulošta ta garsoji drama. Po lošimui prasidėjo šokiai. Daug kartų buvau ant socialistų parengtų vakarų ir mačiau lošiant, bet dar neteko matyti, kad i 15 minutų dramą suloštą. Bet Dailės Mylėtojų Draugija i 15 minutų dramą sulošė.

Ar šiaip, ar taip, bet tokiom draugijom ir su tokiom dramom čia vietos nėra. Socialistų kuopa visuomet darbovosi ir nei kiek neblogiau tą darbą atlikdavo. Jeigu susitvėrė jau tam tikra draugija ir užbėgo socialistams už akių, tai nors turėtų parodyti savo gabumą, o ne tokias dramąs lošty i šokių rengtų.

* * *

7 d. spalio buvo prakalbos L. S. S. 116 kuopos. Kalbėjo drg. Ambrozaitis ir drg. Danta. Pirmasis kalbėjo, kaip socialistai panaikins kares; antrasis apie vertybę prigulėjimo prie politiškių partijų. Abudu kalbėjo apie valandą laiko. Pertraukomis buvo deklamacija.

Aukų padėngimui lėšų surinkta \$4.75. Užbaigus prakalbas buvo susirinkimas L. S. S. kuopos. Nutarta surengti prakalbas ateinančio mėnesio pirmą nedėdienį ir išrinkti tam tikra komisija susižinojimui su drg. L. Prūselka, kuris nutarta kviesti kalbėti.

Kazys.

BRIDGEVILLE, PA.

Lietuvių čia randasi nemažas būrelis, turi savo bažnyčią ir užlaiko kuniga. Tik dabar tarpe parapijonų eina nesutikimai. Mat, daugelis parapijonų neužsiganėdindavo, kad ant jų bažnyčios ir viso turto gaspadorius vyskūpas, o ne jie patys. Apart to, kunigas užlaiko tokį vargonininką, kuris gyvena svetimam mieste, per tai parapijonai iš jo neturi jokios naudos, nes jis nepamokina nei dainų bei kitokių dalykų, kurie parapijonams būtų naudingi.

Parapijonai apie tai turė-

tų pagalvoti, kad svetimi ant jų turto neviešpatauti.

Parapijonas.

CLEVELAND, OHIO.

7 d. lapkričio buvo prakalbos ir paskaita S. L. A. 14 kuopos. Kaip paskaita, taip ir prakalbos buvo silpnos. Jam bekalbant pusė publikos iš svetainės išėjo. Pertraukomis buvo deklamacija. Deklamatorės publiką užganėdino.

Tadas Trokštantis.

SHEBOYGAN, WIS.

31 d. spalio buvo prakalbos ir balius A. L. U. Kliubos. Kalbėjo M. Mockus iš Chicago, Ill. Pirmoji daly savo kalbos aiškino apie laisvų draugystių naudingumą ir ragino lietuvių prie kliubos rašytis. Antroji daly savo kalbos aiškino kas temdo darbininkų protą ir varžo jų laisvę. Kalbėtojas savo užduotį atliko labai gerai. Vieniems jo kalba labai patiko, kitiems baisiai nepatiko, bet visi iki sočiai prisijuokė. Nuo balius pelno liko virš \$30, kurie paskirti sušelpimui nukentėjusių nuo karės lietuvių.

J. Vietinis.

RUMFORD, ME.

Jau buvo laikraščiuose minėta, kad vietos lietuviai rūpinasi įgyti nuosavą namą. Bet deja, kad nevisi tam pritaria. Daug yra tokių lietuvių, kurie pasako: „Aš geriau tuos pinigų pragersiu, negu aukausiu ant tautiško namo.“ Šiomis dienomis vienas tokių gudruolių gavo algą, tai nuėjo i karčiamą, gėrė per visą naktį, o kada sugrižo namo, tai nerado savo žmonos; rado tik raštelį, kuriame sako, kad su girtuokliu nenori gyventi.

Jeigu jis būtų vieton pragerimo tuos pinigus paaukavęs labdariniams darbams, tuomet, be abejonės, ir pati nebūtų pabėgus.

Rumfordietis.

PROVIDENCE, R. I.

Nauja draugija ir prakalbos
24 d. spalio per pasidarbavimą pažangesniųjų vyrų tapo sutvėrtą „Jaunuomenės Apšvietos Draugiję“ su tikslu lavinties dailės srityje.

I naują draugijelę susirašė 17 narių. Tą pat dieną minėta draugija nutarė parengti prakalbas su pamarginimais.

7 d. lapkričio atsibuvo ir prakalbos su dainomis ir muzikos gabalėliais. Kalbėjo S. E. Vitaitis, „Ateities“ administratorius, apie karę ir jaunuomenės reikalus. Kalbėjo pagirtinai, neužgauliodamas nei partijų, nei tikėjimų. Bet mūsų moterėlės nepatiko prakalbos. Jos sako, kad kalbėtojas klįsta, ragindamas nesivaržyti save gorsetais ar visai nenešioti. „Jeigu taip mes darytume, tai nei ant gatvės negalėtume pasirodyti be gorsetų“. Antra, kalbėtojas sako: „Reikia vyti lauk iš stubos tuos butelius su degtine ir alumi, geriaus nueiti pas savo tautietį ir ten viena, kita stiklą išsigerti“. Ot, čia tai mūsų merginos ir moterėlės pasijuto labiausiai „apibroztytos“ šitokių pasakymu, nes „vyrams tai gerai, jie nueis ir išsigers, o mes kur gaušime?“

Per prakalbas prisirašė 24 nauji nariai abiejų lyčių. Prieš pat „adventus“ nutarta parengti šokiai su lekiujancia krasa.

Kaip matosi, tai nauja draugijelė „subytys“, visas kitas seniau gyvuojančias draugijas savo veikimu.

M. B. V.

GREAT NECK, N. Y.

6 d. lapkričio buvo vakaras Lietuvos Sūnų i Dukterų draugystės. Sulošta vėikalėlis „Žydąs statinėj“. Ak-

toriai savo užduotis atliko vidutiniškai. Publikos buvo pusėtinai būrelis. Po lošimui prasidėjo šokiai. Buvo ir skrajojanti krasa be dovanų. Publika ramiai užsilaukė ir gražiai linksminosi. **Draugystės Narė.**

WATERBURY, CONN.

Svetimu triūsų giriiai.

„Laisvės“ N90 tilpo iš mūsų miesto korespondencija, kurioje p. Chepulis aprašo lietuvių Laisvamanių 4 kuopos vakarą ir pasako, kad kuopa turi didžiutis, turėdama savo tarpe tokių gabių aktorių.

Jeigu taip rašytų pašalinis, tai nieko nesakyčiau, bet kaip rašo p. Chepulis, kuris priguli prie lietuvių Laisvamanių 4 kuopos, tai negalima nutylėti. Man rodosi p. Chepulis gerai žino, kad lošime veik visi gabesnieji aktoriai buvo ne lietuvių Laisvamanių kuopos nariai, bet lietuvių Socialistų Sąjungos 34 kuopos choro nariai. Taipgi dalyvavo ir pašaliniai aktoriai. Tokiu būdu ne L. L. 4 kuopa turi pasididžiuoti, bet L. S. S. 34 kuopos choras, kad turi gabių aktorių. Korespondentas pasigyrė visai svetimu triūsų.

Bobos Vaikas.

LAISKAS REDAKCIJAI.

Gerb. „Laisvės“ Redakcija! „Laisvės“ N89 tilpo V. R. Delianio laiškas, kuriame jis man atsakydamas išplūsta Worcesterio socialistus ir sykiu iš manęs reikalauja paaiškinimų, kur jis socialistus plūdės.

Rodosi, nereikėtų nei aiškinti, o tik pasiskaityt gerb. Delianui savo laišką, tilpusį „Laisvės“ N89 ir tuomet suprastų, kad jis socialistus išvadina bepročiais. Juk ten aiškiai pasakot, kad tie lietuviški socialistai, kuriuos jūs pažistate (išėjus keliatą), tai tikrai organizuoti beprotiški ligoniai. Bet jeigu jūs savo žodžiam netikite ir tuomi savo išsireikimu neužsiganėdinate, tai dar priminsiu tas prakalbas, kurios buvo paminėtos „L.“ No. 66. Ar tamsta prisimeni, kaip tuomet pasielgė? Ar atsimeni, kaip socialistus vare i laukan ir sakei: „Aš socialistų nekvičiu“, nors plakatuose nieko nebuvo paminėta apie socialistų „nekvietimą“.

Ar tamsta atsimeni, ką pasakei iš savo sakyklos? Ar nesakei panašiai: „Jeigu visi tokie socialistai būtų, kaip lietuviški, tai ir durnamų neužtektų.“

Kartą aš atėjau svetainę paimti, tai pats man sakei, kad socialistai neduoda ramumo ir juos niekinai.

Tai ko jūs daugiau norite? Jeigu mano žodžiam netikite, tai aš galėsiu kelias dešimtis rasti, kurie mano žodžių teisingumą patvirtins.

Jeigu turite tuos \$500, tai meldžiu ateiti i L. S. S. 40 kuopos susirinkimą ir ten mes pasikalbėsime, ar aš teisingai parašiau, ar ne. Per laikraščius su Delianiu ginčius vesti atsisakau.

Zanavykas.

Nuo red.—Siame klausime ginčus užbaigiame.

GRAND RAPIDS, MICH.

Irgi „teisingas“ pasielgimas.

„Laisvės“ N86 tilpo p. J. Besaspario neva protestas prieš „Laisvę“ ir „Laisvės“ Reporterį, būk „L.“ Reporteris neteisingas žinias paduodas, o „Laisvę“ jo atitaisyto netalpinus. Besaspario sako, būk jam išdavė paliudyjimą Liet. Sūnų draugystė, turinti apie 450 narių, kad „Laisvę“ neprimitų jokių šmeižimų be tam tikrų prirodymų. Išėina, kad ir Liet. Sūnų draugystė protestavo prieš „Laisvę“.

Bet čia, grynas melas. Dailikas buvo štai kaip: kada buvo susirinkimas Liet. Sū-

Atydai Lietuvii

TURINČIUS GIMINES TOSE GUBERNIJOSE, KURIAS UŽĖMĖ VOKIEČIAI.

Per mūsų banką galite pagelbėti savo giminiams bei pajatamiems užimtoje vietose vokiečiams. Mūsų turime SUTARTI SU VOKIETIJOS KANKA

Berline, todėl galime persiųsti pinigų i tas vietas ant sumos neaugščiau 800 markių (apie 525 rubliai).

Mūsų BANKAS PO NUOLATINE VALDŽIOS PRIEŽIURA, TODEL TAVO PINIGAI GVARANTUOTI.

Norėdami gauti daugiau informacijų kreipkitės ypatingai ar rašykite laišką pas

HENRIKAS C. ZARO, Bankierius

Metropolitan Saving Bank Building

No. 1 Third Ave., cor. 7th St., New York City

Kalėdų DOVANOS

„Laisvė“ duos dovanas savo skaitytojams

DOVANOS NAUJIEMS SKAITYTOJAMS:

Kas užsirašys arba kitą prikalbės užsirašyti „Laisvę“ ant metų ir prišius mums 2 dolerių, tas gaus dovanų knygoms už 75 centus.

DOVANOS SENIEMS SKAITYTOJAMS:

Kas užsimokės už sekančius metus \$2.00, tas gaus dovanų knygoms už 50c.

Knygas pasirinkit iš šio surašo:

Išvengimas iš Pavyako 10 kalinių, kaina	20c.
Moteriškie ir Meilė	20c.
Raudonas Juokas	35c.
Darbo žmonių istorija	25c.
Lietuva sušals	20c.
Motery padėjimas evangelijoje	20c.
Gruvėtuose	15c.
Seimynos istorija	10c.
Kontrobaidnikai	20c.
Galutinis kietų kovos tikslas	10c.
Lekeijos apie atskirimo ženklus	10c.

Tos dovanos bus duodamos tik iki Kalėdų.

Pasiskubinkit kitus prikalbinti ir patįs atnaujinti,

„LAISVĖS“ ADMIN.

jų draugystės, tai J. Besaspario nusiskundė, kad jį apšmeižė „L.“ Reporteris ir prašė draugystės išduoti paliudyjimą, kad jis yra teisingas žmogus, o su tuom paliudyjimu jis žinotų, ką padaryti.

Susirinkime dalyvavo apie 200 narių ir didžiama nubalsavo išduoti paliudyjimą, nes visai nesuprato, kas išeis. Suprantama, paliudyjimą išduoti pavedė komitetui. Komitetas gi visai kitaip pasielgė: Besaspario parašė protestą, o komitetas po tuom protestu pasirašė.

Na, ir išėjo sufabriuotas protestas. Dabar žmonės mano, kad tai ištikro Liet. Sūnų draugystė išnešė protestą, papeikiantį redakciją i korespondentą.

„L.“ Reporteris.

MINERSVILLE, PA.

Pranešimas.

Pereitais metais L. S. S. 15 kuopa rengė viešas diskusijas ir žmonių atsilankydavo gana skaitlingai. Suprantama, tokios diskusijos atnešė nemažą naudą, per tai ir šiemet L. S. S. 15 kuopa nutarė rengti viešas diskusijas. Diskusijos atsibus kas mėnuo po 15 pirmam nedėdieni, F. Gudeliūno svetainėj, 153 Sumbury St. Pradžią 7 val. vakare. I diskusijas gali kiekvienas ateiti ir jose dalyvauti, t. y., gauti balsą.

Pirmos diskusijos bus 20 d. lapkričio. Geistina būtų, kad vietos lietuviai kuoskaitylingiausiai atsilankytų.

A. Arbaciauskas.

SCRANTON, PA.

31 d. spalio buvo prakalbos Knygyno draugijos. Kalbėjo drg. J. Stasiulevi-

čius iš Philadelphia. Pa. prakalbos labai nusisekė ir žmonės likosi užganėdinti. Žmonių buvo apie 300. Pertraukomis dainavo „Živilės“ choras.

Bet reikia paminėti, kad šiuom sykiu neapsiėjo ir be triukšmo. Mat, prakalbų pirmininkas K. Benis paminėdavo išduoti paliudyjimą, kad kun. Mickevičius pradėjo „Živilės“ choro neapkęsti, živilietes išvadino paleistuvėmis ir draudė eiti i prakalbas. Tą patį atkartojų ir kalbėtojas, padarydamas savus išvedimus, nupaidamas šiandieninį kunigų biznį.

Pabaigus kalbėtoji kalbėti ir užklausus publikos, gal kam kas neaiški, atsieta tūla moteris ir sako, kodėl kalbėtojas ir pirmininkas nekaltai apšmeižė kunigą Mickevičių. Girdi, jis niekados nešmeižė „Živilės“ choro ir neagitavęs neiti prakalbų klausyti, bet dar siuntęs ir čia susirinkę veik visi jo parapijonai.

Atsistojų K. A. Garmus, „Živilės“ choro pirmininkė ir pradėjo ką tai pasakoti, bet svetainėj pakilo toks triukšmas, kad nieko negalima buvo girdėti. Vargais negalais pirmininkui pavyko publiką nuraminti ir Garmus vėl pradėjo kalbėti. Ji patvirtino, kad Mickevičius jau nuo seniai šmeižia živilietes. Po to publika nurimo.

Paskui kalbėjo K. Puras apie knygyno reikalus. Kal-

ba buvo vidutiniška.

Reikia pažymėti, kad tūla ypata buvo nusinešus netoli avinyčios plakatus dalinti, tai pienuo pagriebė plakatus ir sudraskė. Dabar žmogus džiaugiasi atlikęs didvyrišką darbą.

Kuopietis.

JUOKŲ KAŠNELIAI.

Ponas dievas įsakė šventam Petriui neįleisti daugiau dūšių į dangaus karalystę. Tokiu būdu jis mano prigreitint karės užbaigimą, nes užmūstųjų dūšios neturės kur dingti.

ORAKULO PATARIMAI.

Klausimas: —

Brangus Orakule! Būk toks geras ir paaklepinyk man šią kvestiją.

Prieš dūšines arba zadušnas apie 700 mūsų miesto šeimų sunėdė kunigėlių po 25c., po 50c. ir net po 1 dolerį, kad jis už tuos pinigų papotieriautų už dūšias tėvų, brolių ir seserų. Štai atėjo ir dūšinės. Visi, kurie davė kunigui pinigų, ruošėmės į bažnyčią. Ir aš žinau, Orakule, kokį špąsą kunigas mums iškirto! Atsistojęs pasakė, kad mes patįs poteriatumėm už savo šeimų, vienok pinigų jį saim mums nesugrąžino. Tai pasakyk, Orakule, už ką kunigas tiek daug pačėžino? Parapijonas.

Atsakymas: —

Kunigas pačėžino jums už jūsų kvailumą. Priežodis sako: durnių ir bažnyčių muša. Taip buvo ir su jumis.

Jeigu norit būti biskį razumnesniais ir suprasti kurigū sėlmystes, tai nusipirkit dėl savo smegenų moties. Ta motis vadinasi "Laisvė", "Kova" "Keleivis" ir "Naujienos".

Klausimas: —

Sei, Orakule, jeigu jau tu visiemis duodi patarimus, tai duok ir man, nes aš dar pirma sykį tave baderiuoju.

Štai mano kvestija: Aš neseniai pasistačiau sau naują aužą ir, kad joje nesiveistų piktos dvasios, tai sumaniau ją pašventyti. Parsigabenau keturias statinukes byro ir pora galionų viskės, pasikviečiau nusiedus ir pradėjau šventinio ceremonijas. Pirmausia apšventinom patys save, paskui duris ir langus. Viskas buvo gerai. Tik staiga pajutau pu-pu-pu-pu-pu... man per ausis ir aš keberiojst stacia galva nuo pijazo. Paskui visos piktos dvasios pradėjo runyti iš mano ausų. Bėgdamos mane spardė ir mindžiojo. Vargais - negalais aš atsikėliau ir, manydamas, kad jau stuboj piktų dvasių neliko, pradėjau maršuoti į stuba. Bet kas tau! Nepėjau tarp durų pasirodyti, kaip vėl gavau į muturzę. Parkritęs supratau, kad piktos dvasios dar nevisos išbėgo.

Pasakyk, Orakule, kas reikia daryti, kad mano stuboj neliktų nei vienos piktos dvasios? Zu-zu.

Atsakymas: —

Jeigu keturi bertainukai su dviem galionais nepagelbėjo, tai paršitruk aštuonis bertainukus su keturiomis galionais. Tik jau tuomet stubą pririšk prie savo kojos, nes piktos dvasios bėgdamos kartais gali ir stubą su savim nusinešti.

TELEGRAMOS.

(Svirplių agentūros).

Paryžius. Kunigų ambasadorius Gabrys expresinių orlaiviu atleka į Ameriką, kad atkėrsijus "Tėvynės" redaktoriui V. K. Račkauskui. Mat, šis neseniai paleido iš New Yorko nuodinę strielą, kuri nulėkė net į Paryžių ir sužeidė ambasadoriui tą kišenį, kuriame stovėjo amerikiečių pinigai.

Baltimore, Md. Šio miesto lietuviai yra labai išsigandę, tūli net priepuolių gavo. Mat čia nabašnykai pradėjo keltis iš kapų. Štai neseniai numiręs "Sopulys" pradėjo vaikščioti po stabas ir reikalaut pinigų. Jeigu greitai laiku dievas nepašauks jo atgal į kapus, tai jis daug iškados žmonėms padarys.

So. Boston, Mass. Kemešio "Darbininkas" užvis labiausia rūpinasi savo kišenium. Dar nesėjo nei tamšausiu parapijonų durniais padaryti, o jau pinigų prašo.

Schenectady, N. Y. Čia neseniai įvyko susirėmimas tarp vaikinų ir merginų. Po smarkaus mūšio vaikinai liko išvaryti iš pozicijų. Dabar kaip viena, taip ir antra pusė mobilizuoja visas spēkas. Merginų armija vadovauja ponis L. G., o vaikinų — A. V.

Netrukus įvyks antras susirėmimas.

Be žydo negali būti dūšia išganyta.

Kunigas: — Pasakyk man, vaikel, be ko dūšia negali būti išganyta?

Vaikas: — Be žydo.

Kunigas: — O kas tave išmokino taip negražiai kalbėt?

Vaikas: — Papė taip sakė.

Kunigas (į tėvą): — Kodėl tu taip negražiai mokini savo vaiką?

Tėvas: — Jeigu kunigas nori žinot kodėl, tai klausyk: keli mėnesiai atgal aš runešiau tamstai tris rublius ant mišiu. Beskaitant pinigų nasirodė, kad prie trijų rublių truksta trijų kapeikų ir tamsta nepriėmė pinigų, liepei atnešti tris rublius lygiai. Neturėdamas ką daryti, nuėjau pas pažįstamą žydą paskolint trijų kapeikų. Žydas man davė tris kapeikas ir aš tuomet nunešiau tamstai lygiai tris rublius. Vadinasi, jeien ne žydas, tai nebūčiau galėjęs užpirti mišias už tėvo dūšia.

Recentas nuo dantų skaudėjimo.

Kad dantis nustotų skaudėti, reikia nait burnon vandens, atsistėt ant karštos batėms ir cėdėt, kol vanduo burnoj užvirs.

Žinotina Lietuviams!

KURIE TURI GIMINES GUBERNIJOSE, UZIMTOSE VOKIETIJOS.

per mano Banką galite gauti pinigų ir gromale savo giminių ir pažįstamųjų ir tas vietas, kurias užėmė vokiečiai. Tai pogi siūnčių pinigų ir VISAS DALIS SVIETO, ir RUSIJOS KARŠVIAM, PATEKUSIEMS NELAISVEN, AUSTRIJOJ ar VOKIETIJAI pagal pigiausią pinigų kainą. GYVANTUOJU, kad pinigai neprašys. PRIMU PINIGUS TAUPINIMUI ant 4% metams nuo šimto. MANO BANKA RANDASI PO PRIEŽIURA VALDŽIOS STEITO NEW YORK, užtat jūs pinigal garantuojami per valdžią.

PARDUODU farmas, lėtus ir namus. PADARAU ir UZTVIRTINU visokius dokumentus-rastus ir IŠJIESKAU DALIS. PADARAU APDRAUDIMUS (Insurance) gyvasties, nuo ugnies, ligos ir tt. IŠRANDAVOJU BAKSUS LAISKAMS — GROMATOMS.

GENERALIŠKA AGENTURA LAIVAKORČIŲ—SIPKORČIŲ. Kas nori paršitrukti savo gimines iš seno kraujo, arba važiuot Lietuvon, lai kreipiasi prie manęs, o bus užganėdintas. VISOKIOS RODOŠ—PATARIMAI DOVANAI.

Kreipkitės šiuo adresu:

BANKER JOHN KOVACS
30 Grand Street, 155 Clinton Ave.
BOROUGH of BROOKLYN, NEW YORK, MASPETH, L.I.N.Y.

SĄŽINISKAS ATLİKIMAS VISŲ REIKALŲ. DAR NIEKAS NEGALI PAVADINT MANE APGAVIEU.

AS NEUŽMIRSTU, KAD GALIMA APGAUTI TIK SYKĮ.

NEREIKIA JIEŠKOTI :: ::

Delto, kad mes norodome kaip ilgai išmokti anglų kalbą, aritmetiką ir lietuvių kalbą gramatiką savo namuose luosame laike. Visi išmoka. Nurodymai ir knyga DYKAI. Jdsk stampą. Adresas:

LIETUVIŲ KORESPONDENCIJINE MOKYKLA, 2019 Le Moyno St. CHICAGO.

NAUJAI ATIDARYTA KI JEVO KRAUTUVĖ GRAMAFONŲ.

Specijališkas nužėmimas kainos ant trumpo laiko. Paesiskubinkite įvyti šita gramafoną su 12 lietuviškų dainų 500 adity, kaštuoja \$12.50 Gvarantuotas ant 10 metų. Ši gramafoną siūnčiame kiek vienam su tiesa apžėmėjim prieš užmokėjimą pinigų. Jei gu nepatiktų, galite sugrąžinti atgal. Reikalavdami, prisiųskite \$1.00, likusius užmokėsite aplėkė tavor. Pasitikime, kas tuomj gramafonu būsite pilna užganėdinti.

Kievski Phonograph Co.
4 Orchard Street, Dep. D
NEW YORK, N. Y.

KIEKVIENAI MOTEREI ŽINOTINA

JOSEPH LIPMAN, M. D.

Specijalistas Moteriškų Ligų.

314 E. 50th St., New York

OFIS VALANDOS:

Iki 10 val. rytė; nuo 1 iki 2 val. po piet 1r nuo 7 iki 8 val. vakare;

Nedėlionis pagal sutartį.

Egzaminavimas DYKAI. Mes fėti riane ir pasakome visas ligas ir pa gelbtume. Iš kitur atsivejusiems lig gonimas paršipiname vieta, kol gydo si. Reikalui esant, kreipkitės, mes ap žiūrėme ir duosime prietėlišką rodą Patarnavimas visai pigus. Neuzmirė kite mano antrą.

DR. J. LIPMAN

314 E. 50th St., NEW YORK, N.Y.

Kalbama lietuviškai.

JUS GALETE IŠAUGTI PLAUKUS

Pasemkinyas, moka-likas xystijmas dykai del vyru ir moteriu. Ar slauks jums plaukai? Ar prazle jusu plaukai nuo metu? Ar uzkersti kokias nors svyktumas ir linuanti jiu? Ar randas pliskotes, nizias odas zatvos? Ar pindki, but pradod plikti? Ar konika kas is labin plauku ar ant ismokėjimo Cranford'e parsiduoda namai nuo \$1500.00. Kelione į Flushing'ą arba Cranford'ą bile diena—veluti.

Platesnes žinias suteikia

C. PILNAS

493 West 22nd St., New York, N. Y.

Telefonas: Chelsea 4275.

(87—95)

PIRK BIZNĮ!

Parsiduoda geras salūnas geroj vietoj, biznis gerai išdirbtas. Vieta apgyventa visais tautų, bet daugiausia lietuvių ir lenkų. Parsiduoda pigiai. Kas norit turėti puikų biznį, netaukit ilgai.

J. ALMONATIS

288 Lafayette St., Newark, N. J.

(83—94)

TAI YRA DUODAMOS NEPAPRASTOS DOVANOS.

Kas užsirašys pas mane dienraštį "Naujienas" ir dar tasai gaus sekancias dovanas: "Laisvė" ar "Keleivis" "Kova" ar "Tėvynė" ar "Lietuvą", ar "Amerikos"

Lietuvų" ar "sagė" arba knygę vertės \$2.00. Taigi tamstai už \$5.00 gausi dienraštį "Naujienas" ir dar galit pasirinkti prie "Naujienų" dienraščio vieną iš tų laikraščių, kokai tamistai geriausiai patinka. Tik tamista atsimink, kad užsirašę "Naujienas" gausi dar vieną visai dykai per metus laiko. Tai laik pirmas prie dovanos.

J. BRAKNIS,

577 Hudson Avenue,

Rochester, N. Y.

GERA PROGA!

Gramatiką angliskos kalbos mokintis be mokytojo (apdaryta be mokytojo) \$1.00

Vaikų Draugas arba kaip mokintis skaityti ir rašyti be mokytojo \$1.50

Naujas Bidas mokintis rašyti be mokytojo \$1.00

Aritmetika mokinimuisi ro- kundu, su paveikslais (ap- daryta) \$1.50

Viso \$1.60

Kas atsius iškirmes šita angarsinimā iš "Laisvės" ir \$1.00 money order, tai gaus vias 4 knygas 60c. pigiau.

P. MIKOLAINIS

Box 62, New York City

DR. RICHTER Pelnėsiu nuo nematomo skausmo, skaudėjimo ir sutirimo skausmams ir ramumui. Išrašys paršipiname pakelė šita nu- pėstame. Atėmė visus naktinius kurie rebus užpa- dėti tu Antior nuf. At. Richter ir Co., 7-4-50 Washington St., New York, N. Y.

Union Laboratory, Box 64, Union, N. Y.

Siūdu 1 dedamas 10 centu del apmo- kelimo kasto persutimo, melžiu šiau- siu man tojus jusu dolerius dežito Cal- vadora N. 1 ir kvizute "Telebhe Aple Plaukus." (Realusioke sykliu kapena su jusu antrą.)

Seštoje savaitė.

Seštoje savaitė.

Seštoje savaitė.

Seštoje savaitė.

Seštoje savaitė.

Seštoje savaitė.

Seštoje savaitė.

Seštoje savaitė.

Seštoje savaitė.

Seštoje savaitė.

Seštoje savaitė.

Seštoje savaitė.

Seštoje savaitė.

Seštoje savaitė.

Seštoje savaitė.

Seštoje savaitė.

Seštoje savaitė.

Seštoje savaitė.

Seštoje savaitė.

Seštoje savaitė.

Seštoje savaitė.

Seštoje savaitė.

Linksmi Laikai

ZIRA

Tos gražiausios Kalėdų dovanos už Zira

Kuponus ir Baksuko Viršelius

Zira Baksuko viršeliai kiekvienas vertas pusę cento pi- nigais. Tie viršeliai turi pilną vertę prie gavimo dovanų

Pradėk Taupyti Juos Tuojau

Reikalauk Katalogo Dovanų.

ZIRA DEPARTMENTAS

95 First Street, Jersey City, N.J.

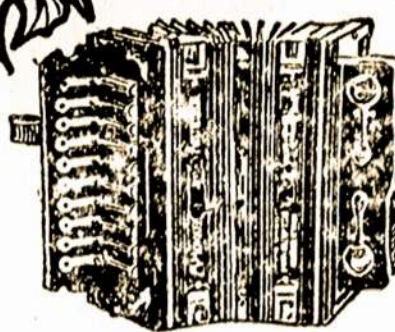
10 CIGARETŲ KOR- KINIAIS GALAIS 5 centai.

PINIGINIS KUPO- NAS KOŽNAM BAKSE.

P. Lorillard Co., Inc.,

New York City

ESTABLISHED 1796

Holmer Accordion 50 coupons

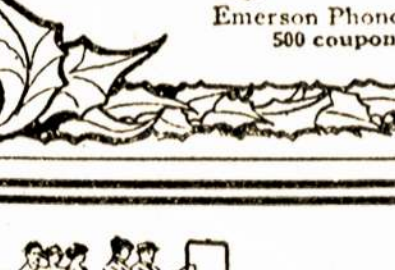
Gent's Gold-filled Open Face Watch 250 coupons

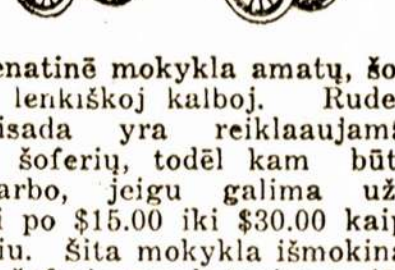
Diamond Ring in Case 40 100 11300 coupons

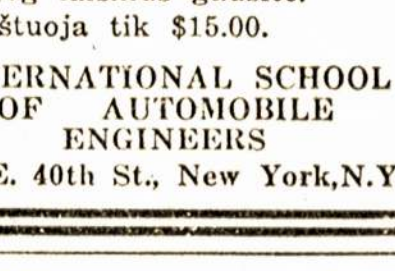
Emerson Phonograph 500 coupons

Emerson Phonograph 500 coupons

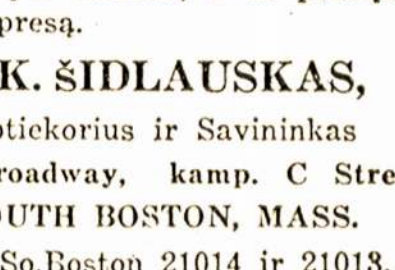
Emerson Phonograph 500 coupons

Emerson Phonograph 500 coupons

Emerson Phonograph 500 coupons

Emerson Phonograph 500 coupons

Emerson Phonograph 500 coupons

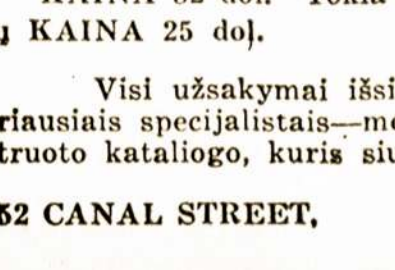
Emerson Phonograph 500 coupons

Emerson Phonograph 500 coupons

Emerson Phonograph 500 coupons

Emerson Phonograph 500 coupons

Emerson Phonograph 500 coupons

Emerson Phonograph 500 coupons

P. Lorillard Co., Inc.,

New York City

ESTABLISHED 1796

ESTABLISHED 1796

ESTABLISHED 1796

ESTABLISHED 1796

ESTABLISHED 1796

ESTABLISHED 1796

ESTABLISHED 1796

ESTABLISHED 1796

ESTABLISHED 1796

ESTABLISHED 1796

ESTABLISHED 1796

ESTABLISHED 1796

ESTABLISHED 1796

ESTABLISHED 1796

ESTABLISHED 1796

ESTABLISHED 1796

ESTABLISHED 1796

ESTABLISHED 1796

ESTABLISHED 1796

ESTABLISHED 1796

ESTABLISHED 1796

ESTABLISHED 1796

ESTABLISHED 1796

ESTABLISHED 1796

ESTABLISHED 1796

ESTABLISHED 1796

ESTABLISHED 1796

ESTABLISHED 1796

ESTABLISHED 1796

ESTABLISHED 1796

ESTABLISHED 1796

ESTABLISHED 1796

ESTABLISHED 1796

ESTABLISHED 1796

ESTABLISHED 1796

ESTABLISHED 1796

ESTABLISHED 1796

ESTABLISHED 1796

ESTABLISHED 1796

ESTABLISHED 1796

ESTABLISHED 1796

ESTABLISHED 1796

ESTABLISHED 1796

ESTABLISHED 1796

ESTABLISHED 1796

ESTABLISHED 1796

ESTABLISHED 1796

ESTABLISHED 1796

ESTABLISHED 1796

ESTABLISHED 1796

ESTABLISHED 1796

ESTABLISHED 1796

ESTABLISHED 179

VIETINĖS ŽINIOS.

a. a. J. DOVIDAITIS.
6 d. lapkričio tapo palaidotas a. a. J. Dovidaitis, kuris išsargo 8 dienas. Velionis turėjo 81 metą. Lietuvoj paliko tėvelius, o čionais du savo brolius.

Laidotuvis dalyvavo didelis žmonių skaičius. Ant kapų gražia prakalbą pasakė drg. D. Klinga. Prakalba visus sugraudino.

Dalyvavęs.

Lietuvių Kelionės Draugija.

Lietuvių Kelionės Draugija, kaip mums praneša, pradeda vis labiau kilti narių skaičių. Draugija jau sutvarkė savo vidurinę gyvymą. Nesutikimai pasibaigė. Dabar per kiekvieną mėnesį prisirašo didelis narių skaičius.

St. Michelonas atvažiuoja į Brooklyną.

Pabaigoj šio mėnesio drg. St. Michelonas lankysis Brooklyn'e ir apilinkėse.

27 d. lapkričio bus didelės prakalbos L. S. S. 19 kuopos Tautiškaime Name. Kalbės drg. St. Michelonas.

28 d. lapkričio Tautiškaime Name Michelonas skaitys paskaitą.

Geistina būtų, kad vietos lietuviai ir aplinkinių lietuviai skaitlingai atsilankytų.

Pranešimai.

20 d. lapkričio bus iškilmingas balius šv. Kazimiero draugystės Tautiškaime Name, 101-103 Grand St., Brooklyn, N. Y. Pradžia 7:30 val. vakare.

Geistina būtų, kad vietos ir aplinkinių lietuviai koskaitlingiausiai atsilankytų į mūsų iškilmingą balių, nes tai bus ne paprastas balius, bet jubilėjinis, t. y., paminėjimas 40 metų gyvavimo šv. Kazimiero draugystės. Kas atsilankys į šį balių, tas bus pilnai užganėdintas.

18 d. lapkričio bus didelės prakalbos Liet. Kel. Pašėlos draugijos A. V. Pacausko svetainėje, 88 Grand St., Maspeth, L. I. N. Y. Pradžia 7:30 val. vakare. Kalbės J. Neviackas.

Visus vietos ir aplinkinių lietuvius kviečiame atsilankyti.

Komitetas.

Dar prie gaisro ant N. 6th Street.

Diamond saldinių dirbtuvės darbininkės liūdėja, kad jau jų dirbtuvėj pėtyčioj buvo iškilęs gaisras, bet jų užgesino patis darbininkai. Dabar tyrinėjimo komisija užsiėmė nauju tyrimu, t. y., iš kokios priežasties pėtyčioj kilo gaisras. Ar tas komisijai pavyks iširti, tai sunku pasakyti.

Gavo apšvedimo laisnius. S. Volpinkas su F. Patašinskiute, G. Kisieliūnas su A. Petraičiu ir A. Gaizauskas su N. Bieliauskiute.

AUKOS FERAMS.

M. Vaitekūnas—laikrodį, vertės \$1.35, britvą—\$1.00 ir knygutę "Kodėl aš netikiu į dievą"; Wm. Dziubim—25 c.; J. Horne—\$1.00; N. Lakenovics—25c.; A. Kundrotas—bonką vyno ir bonką degtinės, vertės \$2.00; Spurga—"Aisopo pasakas", vertės \$1.25; M. Švegzdienė—paduškutę, vertės \$1.00;

O. Stalgeičiūtė—koatą, vertės \$5.00; M. Balčiūnaitė—?, vertės \$5.00; O. Jakimavičienė—stovylą, vertės \$5.00 ir lempą, vert. \$1.00; J. Z. Jakimavičienė—2 špilkas, vertės 50 c.; S. Pavalkis—bandjo, vertės \$4.00; A. Pociukienė—overkoatą; S. Zubavičius—atramentinę plunksną, vertės \$1.00; G. Benson, 328 Bedford Ave., tuzina paveikslų, vertės \$5; M. Kichas, 227 Bedford ave., 12 paveikslų, vertės \$5.00; J. Deveikiūtė—overkoatą, vertės \$7.00; A. Sirgidas—veidrodi, vertės \$5.00.

V. A. Zaperiackas.

Puikus balius.

Lietuvių Gimnastikos klubo balius pereitą subatą turėjo puikiausiai pasisekimą. Žmonių buvo apie 1200. Tvarka buvo puikiausia. Klubas turės daugiau nei 200 dolerių pelno.

Plačiau apie balių bus kitame "Laisvės" num. Reporteris.

DAILĖS IR MUZIKOS DRAUGIJA "HARMONIJA"

Pirmu kartu statys scenon

OPERA

"VELNIAS ISRADEJAS"

PARASĖ P. BUKSNATIS

Muziką sukomponavo

MIKAS PETRAUSKAS

Lošime dalyvauja visi įžymnieji

Aktorai-Dainininkai.

ATSIBUS SUBATOJE

20 LAPKRIČIO (NOV.) 1915

McCADDIN HALL

Berry, tarpe So. 2-ros ir 3-tios gat.

BROOKLYN, N. Y.

Dury's atdaros 7:15, pradžia lošimo

8:15 val. vakare.

Tikietai: 25, 50, 75c ir \$1.00

Box \$1.50

PO PERSTATYMU BUS ŠOKIAI

Tikietus galima gauti dabar "Vie-

nybės" Lietuvninkų Ofise, 120 Grand

St., Brooklyn, N. Y.

EXTRA PARSIDUODA

Saliūnas lietuvų ir lenkų apgyventoj

vietoj už mažą kainą. Biznis išdirb-

tas per 40 metų, gera progą geram

žmogui. Meldžiui atsišaukti laišku

arba ypatingai.

24 First St., W. K. Elizabeth, N. J.

(92-95)

ISSIRANDAVOJA NAMAS.

Išsirandavoja namas labai gražioj

ir tinkamoj vietoj po num. 105 So.

4th St. Klauskite pas

J. BUCHINSKĄ

105 So. 4th St., Brooklyn, N. Y.

REIKALINGA.

Reikalingi molderiai prie benčians

darbo, taipgi mašinistų ir šiaip dar-

bininkų. Jokios periškaudos nėra. Ge-

ra rašyti.

SANITARY CO. OF AMERICA.

LINFIELD, PA.

(91-92)

PARSIDUODA FARMA

40 akrų žemės namas, kūtis ir šul-

nis, parduodu už \$8000 iškaudo reikia

įmokėti \$400, o likusieji ant išmokės-

čio, norėdami įgyti minėtą farmą,

šaukites šiuo adresu:

H. R. KRAUS

GLIDDEN, WIS.

(91-94)

PARSIDUODA

Parsiduoda groserstorių lietuvių

ir lenkai apgyventoj vietoje. Savi-

ninkas parduoda dėl to, kad negali

susikalbėti minėtų žmonių kalba.

Viskas puikiai įrengta ir biznis dirb-

tas. Geram žmogui gera progą.

M. COHEN

269 Berry St., Cor. So. 1st St.

BROOKLYN, N. Y.

(91-93)

NEWARKO

AKUŠERKA

Pabaigusi Imperatrici Marij A-

kušerkų mokyklą Peterburge ir

Diplomuota New Jersey valstijoj.

Turi puikias pasekmes

praktikoje prie gimdymo, taigi

gi gerai apipažinus su simpto-

mais visų moteriškų ligų ir rei-

kalui esant, galite gauti patar-

navimą.

O. STROLIENĖ

Jaučiamaitė

319 Walnut St., NEWARK, N.J.

Telefonas 8052 Market

TRADE MARK

M. SCHWARTZ

BAKERY

88 N. 6th Street

[REGISTERED]

Jonas MATHUS

GERIAUSIAS DIDZIAUSIAS
IR SVARIAUSIAS SALIO-
NAS VISAME SO.
BOSTONE.

Sveiki geriausios rūšies gėry-
mai ir užkandžiai. Patarnavi-
mas prielankus. Atsilankykite,
o persitiksintė.

JONAS MATHUS

(Lietuvis Savininkas)

342-344 W. Broadway

So. Boston, Mass.

(Desimtis žingsnių nuo Lietuvių

Labdarystės Draugijos namo.)

Tel. 885 Greenpoint.

SENIAUSIA UŽEIGOS

VIETA PAS

A. SHRUPSKI

Pas mus galite gauti ska-

niausio alaus, puikios degtinės

ir skanaus vyno. Patarnavimas

puikiausias, ateikite, o persi-

tiksintė.

61 S. 2nd st., Brooklyn.

BEVEIK DYKAI

Dručiausias laik-

rodėlis, vyriško

ar moteriško sa-

žo, tikru auksu

"Gold Filled", ver-

tas \$20.00, ga-

laut per išdir-

bėjus ant daug

metų, labai gra-

žiai graviruotas.

Bus pasiūstas

kožiam su tiesa peržiūrėti, kas pri-

siųs savo tikrą adresą. Firma del pa-

garsinimo savo laikrodėlių, atiduoda

dabar beveik dykai. Jei patiks laikro-

dėlis, užmokėsi agentui \$5.65c ir už

persiuntimą. Jei nepatiks, nemokėk

nei centą. Rašyk tuojau štai kaip:

Imperial Credit Co. Sales D

Box 2526, PHILADELPHIA, PA.

JOHN KULBOK CAFE

Žinoma, kad

visi biznierių

savo biznį gi-

ria. Cigaras,

nors kaip ko-

pūsto lapas,

bet gardžiai

kepieja. Nebūt

kokis gėrimas,

kaip raugulas,

bet sako, kad

skaniausias. O

man rodos,

kaip draugai kalba, tai nerelkia gir-

tis. Žinoma, vieta atsakanti dėl pa-

keleivinių. Kambariai u visais pa-

rankumais. Prašau kreiptis į tą vie-

tą, o būsit užganėdinti.

JOHN KULBOK Locninkas

291 Wythe Ave., Corn. So. 1st St.

BROOKLYN, N. Y.

Tel. Greenpoint 279

Kada tu gimei?

Prisipaik savo adresą ir kokiam

mėnesi tu esi gimęs ir 10c. dėl prisun-

timo, o gausi knygele, kuri pasakys

tavo visą gyvenimą, kokis tavo talen-

tas, kuom ir kada turi užsimti, su

kokia ypata ateivisti; kaip auginti

kūdikius pagal jų mėnesio planetą.

Planetos dūgtelė del vryr ir moterų.

adresuok.

A. ZVINGILAS

P.O. Box 3232 Boston, Mass.

AR NORI

Nusipirkti Gerus

JEVERYKUS?

Jeigu taip, tai visuo-

met eik į

J. MARTINAČIO

ČEVERIKŲ KRAU-

TUVĖ,

kur galėsi pasirinkti

pagal savo norą.

J. MARTINAČIS

BROOKLYN, N. Y.

BROOKLYNO BIZNIERIAI.

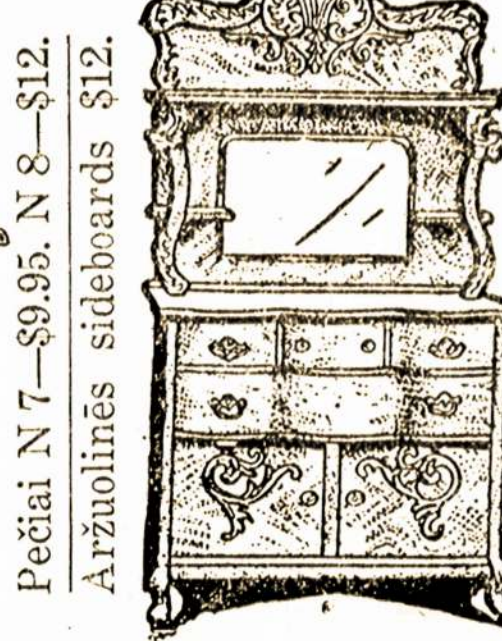
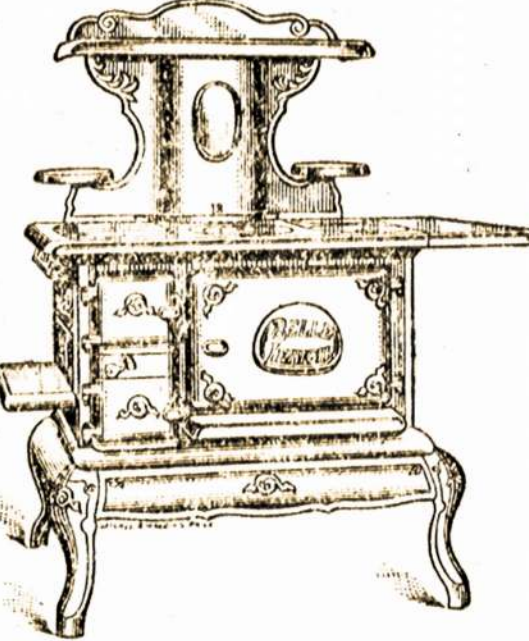
M. & V. FURNITURE Co.

Maliauskas & Vidziunas, Props.

Užsimokės kiekveinan ateit, ir persitikrint

apie gerumą mūsų fornišių, ir apie žemą kainą.

NIEKO ANT RANKOS, \$1 ANT SAVAITES.

Pečiai N 7-9.95, N 8-\$12.

Aržuolines sideboards \$12.

Karpety, lovy, šildomų pečių, suvamy mašinų.

687-3 Ave. Cor. 21 St., So. Brooklyn, N.Y.

Užlaikau Gramofonus

SU LIETUVIŠKOMIS DAINOMIS REKORDAS PREKIUOJA 75c.

Puikiausias Concertinis

armonikas su 76 raktais

ir 104. Kainos labai pri-

einamos \$50, \$75, \$85,

\$100, \$125 ir aukščiau.

Reikalaujanti prisijuski

kokios kainos norite. Ge-

riausio išdirbimo. Tokia

kaina pasiduos hęgyje 60

dienų, veltaus bus bran-

geinis. Todėl pasislu-

binkite nusipirkti prieš

šventes gėr muzikališką

instrumentą.

Užakymus ir užklašymus siųskite:

W. S. WADELIS, 112 GRAND STREET,

BROOKLYN, N. Y.

73 Grand St., Brooklyn.

Telephone 2334 Greenpoint

Puikiausia lietuviams vieta pas

PETRĄ DRAUGELĮ.

Skanus alus

gerai arčiau.

Šlius, visokis

vynas, kvepen-

ci cigalai ir

puikus užkan-

dinai. Salė del

mitingu. Ne-

pamirškite šios

atsakančios

vietos, o būsite

užganėdinti.

Paiei Wythe

Ave.